

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno Din 16.—, četrtletno Din 9.—, inozemstvo Din 64.—, — Poštno-čerkovni račun 10.603.

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška cesta 5
Telefon interurban 113.

Cena inseratov: cela stran Din 2000.—, pol strani Din 1000.—, četrt strani Din 500.—, 1/8 strani Din 250.—, 1/16 str. Din 125.—, Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20.

Enotna državna telovadna organizacija.

V sredo, dne 4. decembra, je predsednik vlade general Pera Živkovič na seji ministrskega sveta napovedal nov zakon o ustanovitvi »Sokola kraljevine Jugoslavije«. V četrtek, 5. decembra, je Njegovo Veličanstvo kralj na predlog ministra prosvete in ministra vojske in mornarice ter po zaslišanju predsednika vlade ta zakon podpisal in proglasil.

S tem zakonom se je izvršilo to, kar se je že prej pojavljalo kot težnja, da naj bi se vsa telovadna društva združila pod eno vodstvo. Izvršilo se je nekaj, kar so že prej storile nekatere države Evrope in Amerike, da so namreč same organizirale smotreno delo za

telesno in moralno vzgojo svojih državljanov, predvsem pa mladine.

Naša država je z novim zakonom ustvarila enotno organizacijo za telesno in moralno vzgojo državljanov, zlasti mladine, in sicer pod državno kontrolo. Vsi, ki so dobre volje, se pozivajo, da gredo v novo ustanovljeno organizacijo, ki bo imela kot »Sokol kraljevine Jugoslavije« svoj sedež v Beogradu in kojega starešina bo prestolonaslednik kraljevine Jugoslavije. Namen nove organizacije je jačjenje telesnega in duševnega zdravja naroda in jamstvo za mir v naši državi in v Evropi. V naslednjem podamo posamezne določbe tega zakona.

Namen in članstvo.

§ 1. Za telesno in moralno vzgojo državljanov se ustanovi viteška organizacija pod imenom »Sokol kraljevine Jugoslavije«.

§ 2. Član Sokola kraljevine Jugoslavije lahko postane vsak polnoleten in neoporečen državljan kraljevine.

§ 3. Razen pravih članov lahko pripadajo Sokolu kraljevine Jugoslavije sokolska deca in sokolski naraščaj.

Organizacija edinic.

§ 4. Sokolske edinice so: sokolska društva, sokolske župe in sokolski savez.

Sokolsko društvo je osnovna krajevna organizacija, ki vodi neposredno vzgojo svojih sokolskih pripadnikov na svojem področju.

Sokolska župa je višja sokolska zajednica, ki združuje več sokolskih društev.

Sokolski savez je najvišja sokolska zajednica, ki združuje vse sokolske župe kraljevine Jugoslavije.

Sedež sokolskega saveza je v Beogradu.

Uprava sokolskih edinic.

§ 5. Sokolska društva vodijo društvene uprave, ki sestojajo iz starešine društva, njegovega namestnika, predsednika prosvetnega oddelka, načelnika in načelnice, 5 do 10 članov in nji-

hovah namestnikov ter tri do pet računskih preglednikov in njihovih namestnikov.

Sokolske župe vodijo uprave žup, ki sestojajo iz starešine, njegovega namestnika, predsednika prosvetnega odbora, načelnika in načelnice, tajnika, blagajnika, 5 do 10 članov in njihovih namestnikov ter 5 preglednikov in njihovih namestnikov.

Savez vodi savezna uprava, ki sestoji iz starešine, 5 podstarešin, od katerih zastopa starešino najstarejši po vrstnem redu imenovanja, iz načelnika in načelnice, vsak s tremi namestniki, iz predsednika prosvetnega odbora, 15 do 25 članov in 7 do 11 namestnikov ter iz pet do sedem preglednikov in njihovih namestnikov.

Starešina saveza je prestolonaslednik kraljevine Jugoslavije.

§ 6. Savezno upravo imenujeta in odstavljata minister prosvete in minister vojske in mornarice v soglasju s predsednikom ministrskega sveta.

Uprave žup imenuje in odstavlja savezna uprava.

Uprave društev imenuje in odstavlja župna uprava.

§ 7. Savezni starešina in savezna uprava vodita vse delo Sokola kraljevine Jugoslavije in predstavljata vse sokolstvo.

Posvetovalna telesa savezne uprave

za proučevanje in reševanje načelnih vprašanj so: glavna skupščina, odbori župnih delegatov in odbori župnih načelnikov.

Njihova sestava in delovanje bo določeno s statutom (§ 11.).

Druge določbe.

§ 8. Sredstva za vzdrževanje sokolskih društev, sokolskih žup in sokolskega saveza sestojajo iz: članskih prispevkov, dobrodelnih dajatev, volil in zadužbin ter iz podpor banovin in države.

§ 9. Sokolu kraljevine Jugoslavije lahko pripadajo učenci vseh narodnih, meščanskih, srednjih, učiteljskih in strokovnih šol.

§ 10. Minister prometa je pooblaščen, da predpiše s potrebnimi uredbami vozne olajšave za člane Sokola kraljevine Jugoslavije po državnih železnicah, državnih ladjah in ostalih državnih prevoznih sredstvih za izlete, skupščine in ostala poslovna potovanja Sokola kraljevine Jugoslavije.

Ravno tako se pooblašča minister za vojsko in mornarico, da s posebno uredbo predpiše olajšave glede obvezne službe v kadru za člane Sokola kraljevine Jugoslavije.

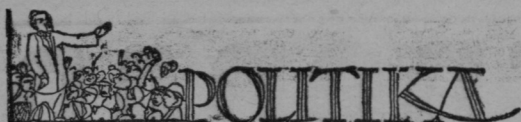
§ 11. Podrobnejše določbe o organizaciji in poslovanju Sokola kraljevine Jugoslavije bosta predpisala s statutom minister prosvete in minister vojske in mornarice v soglasju s predsednikom ministrskega sveta.

§ 12. Dosedanja društva za telesno in moralno vzgojo: Jugoslovski Sokol, Hrvatski Sokol, Orel in Srbski Sokol, v kolikor bi se v treh tednih od dne, ko stopi ta zakon v veljavo, ne ujedini ali ne stopili v »Sokola kraljevine Jugoslavije«, se ukinejo.

§ 13. Uredbo za likvidacijo teh društev bosta predpisala minister prosvete in minister vojske in mornarice v soglasju s predsednikom ministrskega sveta.

§ 14. Ta zakon stopi v veljavo in dobi obvezno moč, ko se razglasi v »Službenih novinah«.

Vse brate Slovence opozarjamo na današnjo prilogo reklame za prodajo srečk Državne klasne loterije iz naj-srečnejše kolektorske prodajnice A. Arnuš-Antonjevič, Beograd, Knez Mihajlova 46.

V NAŠI DRŽAVI.

Likvidacija oblasti končana. Dne 4. decembra je bila končana likvidacija bivših županij in oblastnih samouprav v Mariboru in v Ljubljani. Od 5. decembra naprej je nastavljati vse spise samo na Kraljevsko bansko upravo dravske banovine v Ljubljani.

Državni poljedelski sklad. Pri državnih hipotekarnih banki je osnovan za pospeševanje poljedelstva poseben sklad, s katerim bo razpolagalo poljedelsko ministrstvo.

V ministrstvu javnih del je bil sestavljen predlog o elektrifikaciji države. Predlog bo izročen gospodarskim organizacijam v izjavo.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Italjanski kralj pri papežu. Dne 5. decembra ob 11. uri predpoldne je posetil italjanski kralj s kraljico papeža. Razgovor med papežem in kraljem je trajal 10 minut. Pri sestanku sta si papež in kralj darovala dragocena darila. Kralj je daroval papežu razkošen naprsni križ iz platine, zlata in lepih biserov. Papež pa je daroval kralju štiri dragocene stare novce in posebno dragoceno vezano knjigo o vatikanski denarni zbirki. Kraljica pa je dobila mozaik in rožni venec iz biserov. — O razgovoru med papežem in kraljem v mali prestolni dvorani ni ničesar znana. Ve se samo to, da je papež po sprejemu izrazil svoje veliko zadovoljstvo radi tega dne, ki je za Italijo tak pomemben. Omeniti je še, da so za ta sprejem odstranili v mali prestolni dvorani tri stopnice, na katerih stoji sicer papežev prestol, tako da je papež sedel v isti višini, kakor italjanski kraljevi par. Po razstanku se je podal kraljevi par v cerkev svetega Petra, kjer je počastil Najsvetejše in grobe apostolov.

Nova čehoslovaška vlada. Sestava nove čehoslovaške koncentracijske (iz vseh večjih strank) vlade se je vlekla po volitvah celih šest tednov. Dne 7. decembra je podpisal predsednik republike Masaryk novo ministrsko listino, v kateri so razdeljena posamezna ministrstva na stranke tako-le: češka agrarna stranka ima ministrskega predsednika, notranje ministrstvo, ministrstvo za narodno obrambo in ministrstvo za poljedelstvo. Češki narodni socialisti so dobili: zunanje in poštno ministrstvo. Češki socialni demokratje bodo zastopani po: pravosodnem ministrstvu, ministrstvu za prehrano in prosveto. Nemški socialni demokratje so dobili ministra za socialno skrbstvo. Češka ljudska (krščanska) stranka ima: ministrstvo za javna dela in za izenačenje. Narodni demokratje imajo ministra za trgovino. Češka obrtna stranka je dobila železniško ministrstvo. Finančni minister dr. Engliš je izven strank. Nova vlada ima v parlamentu, ki bo sklican 12. decembra, za seboj od 300 glasov 206.

Poljska vlada dr. Switalskega je celokupno odstopila.

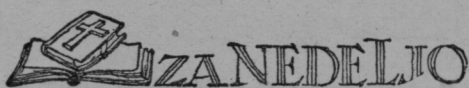
Avstrijska zbornica je sprejela v soboto, dne 7. decembra spremembo ustave, kakor je bila predložena sporazumno od večjih strank.

V nemškem parlamentu so obračunali s komunisti. V nemški zbornici pripravljajo zakon za varstvo republike. Pri razpravi o tem zakonu je prišlo do tako burnih prizorov radi upadov komunističnih poslancev, da so morali 25 komunističnih poslancev

posamič ali v skupinah radi neprestanih žaljivih medklicev izgnati iz dvorane in sicer osem poslancev za cel teden.

Sporazum med Rusi in Kitajci. Med sovjeti in Kitajci je bila podpisana pogodba, v kateri izjavljata ruska in kitajska vlada pripravljenost, izpremeniti dosedanjo upravo sporne vzhodne kitajske železnice, radi česar je bilo prišlo med obema državama do krvavega obračuna.

Svet Društva narodov bo sklican v Ženevo 13. januarja 1930.

Marija Frančiška Šervier.

Spominski dan 14. december.

Kadar so bile težke socialne razmere, sta katoliško prepričanje in ljubezen vedno rodila ljudi, ki so kakor pravi angeli skušali lajšati te težke razmere. Tak angel krščanske pomoči je bila v preteklem stoletju Marija Frančiška Šervier.

Narodila se je 3. januarja leta 1819 v starodavnem nemškem mestu Ahen. Njen oče je bil bogat tovarnar, ki je imel veliko tovarno za igle. Kot otrok je kazala veliko zrelost ne le v posvetnem znanju, temveč tudi v umevanju verskih resnic. Ravno tako pa je kazala tudi pravo in globoko pobožnost. Pa je morala v tej dobi že tudi izgovajati težke notranje boje, ki so jo vedno bolj očiščevali in dvigali k popolnosti. Kakor je pozneje sama priznala, je imela največ prestati od skušnjav počutnosti. Pri vsaki taki skušnjavi in priložnosti se je je polastil velik strah. Neka starejša dobra šivilja, ki je večkrat delala v njeni domači hiši, jo je pri neki priliki precej živo ljubkovala. To je Marijo Frančiško skrajno razburilo. Šla je na nek samotni kraj v hiši, je tam pokleknila in med solzami prosila Boga odpuščanja. Še le, ko je celo uro molila, se je pomirila. Obljubila je trdno, da takega ljubkovanja nikdar noče več pripustiti čeravno ji je bilo težko, je to obljubo tudi zvesto držala. Bog jo je obiskoval tudi z izrednimi milostmi. V noči pred svojo prvo spovedjo se je že sama naravnost Bogu spovedala tako skesano, da ji je bila zjutraj blazina čisto premočena od solz. Drugič je zopet čutila v sebi, kako Gospod od nje zahteva, da se odpove vsaki čutnosti in da nikdar v življenju ne stori prostovoljnega greha. Obenem pa se je porodila v njeni duši želja in pa odločen sklep, da hoče ugoditi tej Gospodovi zahtevi. S to ljubeznijo do Boga je pa rastla v njenem srcu tudi ljubezen do ubogih. V vsakem ubožcu je videla z očmi vere Boga in ničesar si ni želela bolj, kakor velikokrat izpolniti besede Kristusove: »Karkoli ste najmanjšemu mojih bratov storili, ste meni storili.«

Leta 1940 so ustanovile bogate gospe v njenem domačem mestu družbo, katere članice so obiskovale po hišah reveže in bolnike ter jim stregle. Ena

prvih članic je bila Marija Frančiška Šervier. Ona je spravila v društvo živahno življenje, je izprosila pri bogatejših družinah, da so ob gotovih dnevih dajale siromakom hrano ali pa vsaj pomagale z denarnimi prispevki. Še veliko bolj pa je gnalo Marijo Frančiško, da je bližnjemu pomagala v njegovi dušni bedi. Veliko se je trudila za spreobrnjenje padlih ljudi, bolnike je lepo učila, jih pripravljala za sprejem svetih zakramentov in jim bila v duhovno pomoč ob smrtni uri. Ni čudno, da je v vsem Ahenu imela kmalu le eno ime — mati ubogih.

Dolgo se je Marija Frančiška bavila z mislijo, da bi vstopila v kak samostan. A ni se mogla prav odločiti, v katerega. Dokler je svojemu očetu vodila gospodinjstvo, se je zadovoljila s tem, da je bila v tretjem redu sv. Frančiška Asiškega, katerega pravila je v pravem redovnem duhu natančno izpolnjevala. Ko ji je pa nagla smrt pobrala očeta, je začela misliti še z večjo odločnostjo na samostan. Tu pa je stopila leta 1845 pred njo neka njena tovarišica zelo resnega značaja in izjavila, da je volja božja, da Marija Frančiška ustanovi posebno družbo za izvrševanje del krščanskega usmiljenja. Marija Frančiška se je branila, češ, da za kaj takega ni sposobna, a njena prijateljica ni odnehala in tudi drugi so ji tako dolgo prigovarjali, da se je udala. S štirimi tovarišicami je začela v posebni hiši redovno življenje. Bavile so se s postrežbo bolnikov in z reševanjem padlih deklet. Vedno bolj se je širil delokrog nove družbe, s tem pa tudi njene potrebe. Te so bile včasih tako velike, da so redovnice že obupovale. A neomejeno zaupanje je imela prednica Marija Frančiška. Ob takih prilikah je navadno govorila: »Če Bog hoče naše delo, bo nam dal tudi sredstev za to.« In ni se motila. Vedno je prišla pomoč. Če drugače ne, pa tako, da se je Marija Frančiška napravila na beraško pot in si priberala sredstev za svojo ustanovo.

Leta 1851 je dobila nova družba, ki se je imenovala »Uboge sestre svetega Frančiška« cerkveno potrdilo. Na god svete Klare tega leta so Marija Frančiška in njenih 23 tovarišic oblekle novo redovno obleko. Na novi družbi je bil poseben božji blagoslov. Vladal je v njej pravi redovni duh in zelo hitro se je širila. Marija Frančiška sama je ustanovila 30 naselbin, izmed teh večje število v Ameriki. Sama je potovala dvakrat tja, da je vse potrebno ukrenila. Družba se ni ustrašila največjih

Žrtev v izvrševanju del usmiljenja in je radevolje prevzela postrežbo bolnikov, ki so bili bolani na črnih kozah, koleri in drugih nalezljivih boleznih. Neka posebna naprava, ki jo je Marija Frančiška vpeljala pri svoji družbi, je bila ta, da so v tej družbi redovnice, ki so čisto ločene od sveta, ki samo molijo in prinašajo razne žrtve, da bi tako izprosile božji blagoslov onim svojim sestram, ki morajo ven med svet pomagat telesni in dušni bedi svojega bližnjega.

Marija Frančiška je ostala svoji družbi vrhovna prednica do svoje smrti. Vse na njej je bilo resnica, pravičnost in pa velika usmiljenost. Imela je veliko skrbi, morala je prestati mnogo sitnosti, nosprotovanja in težav, a pri vsem je ohranila čudovit mir, ki je izviral iz njenega velikega zaupanja v božjo pomoč in pa iz vdanosti v voljo božjo. Umrta je 14. decembra leta 1876. Cerkev je že začela preiskovati njeno življenje in je upati, da bo kmalu proglašena blaženim.

Čeravno redovnica je Marija Frančiška Šervier velik vzgled vsem brez izjeme. Kako je tudi nam treba takega velikega zaupanja v božjo pomoč, kakor ga je imela ta velika žena in ki ji je pomagalo, da je izvršila tako velika dela. Razmere so danes neprijetne, življenjski pogoji težki. Žalibog mnogi radi teh življenjskih pogojev hudo prestopajo voljo božjo in spravljajo v nevarnost svojo večno srečo. — Krščansko in veliko bolj pametno pa je zvesto se držati božjih zapovedi in upati na božjo pomoč. Tako je človeku pomagano za tukaj in sme upati na srečno večnost.

Važni dogodki v Vatikanu. Pretečene dni se je poklonilo svetemu očetu zastopstvo vlade v Nemčiji, da mu je čestitalo za zlato sveto mašo. Pri tej priliki so tudi izročili papežu dragoceno darilo, umetno izdelano namizno napravo za 60 oseb. 5. decembra je papeža v Vatikanu obiskala italjanska kraljeva dvojica. Tako je bil storjen zadnji korak pri spravi med Cerkvijo in italjansko državo. Veliko pozornost po vsem svetu je vzbudil odločen papežev govor, ki ga je imel 4. decembra tega leta. V njem je papež protestiral proti blatenju Cerkve od strani fašistovskih listov, proti zatiranju katoliškega tiska v Italiji in je navzočim duhovnikom rekel, da naj se, če italjanska vlada zatira tiskano besedo, poslužujejo žive in naj na prižnicah branijo pravice Cerkve.

Papežev jubilej. Po vsem svetu se vršijo velike slovesnosti v proslavo papeževe zlate maše. Tudi katoličani naše države ne zaostajajo. Zelo slovesno so proslavili papežev jubilej tudi v prestolici Jugoslavije v Beogradu dne 8. decembra tega leta. Dopoldne je bila cerkvena slovesnost, popoldne pa akademija, pri kateri so sodelovala katoliška društva v Beogradu.

Zdravnica Dr. med. Klara Kukovec se je vrnila in sprejema spet Krekova ulica 18, Maribor. 1455

Vsak agitator dobi nagrado.

Dozdaj smo večinoma razpisavali nagrade tako, da smo izžrebali one srečne, ki so lepe nagrade dobili.

Sedaj pa smo razpisali nagrade onim, ki agitirajo za »Slovenskega Gospodarja« tako, da vsak agitator dobi nagrado.

Nagrade:

a) Vsak agitator, ki pridobi tri celoletne nove naročnike, dobi veliko — Slomškovo sliko, ki sicer stane Din 25.

NOVICE

Položnice za »Slovenskega Gospodarja« dobite pri vseh župnih uradih (razven v Prekmurju) in na vseh poštah.

Umrli je upokojeni gospod župnik v Jurkloštru Jurij Cvetko na svojem domu pri Podčetrtku. Pokopan je bil v soboto na pokopališču pri Devici Mariji na Pesku. Bodi mu lahka, zemlja rojstna!

Tečaji duhovnih vaj v prvem četrtletju 1930 v Domu duhovnih vaj v Ljubljani. Za mladeniče: od 1. do 5. februarja; od 8. do 12. marca; od 22. do 26. marca; od 29. marca do 2. aprila. — Za rekrute: od 8. do 12. februarja. — Za Krekovo mladino: od 3. do 7. januarja. — Za može: od 18. do 22. januarja; od 15. do 19. februarja; od 15. do 19. marca. — Vsak tečaj se začne zvečer prvega in konča zjutraj zgoraj imenovanih dni. Udeleženci naj bodo v Domu do 6. ure zvečer prvega dne. Za udeležbo naj se pravočasno priglase. Oskrbnina za ves čas 120 Din.

Novi most čez Dravo pri Zgornjem Dupleku. Vršila se je na licu mesta pri Zgornjem Dupleku uradna komisija radi zgraditve novega mostu pri Zgornjem Dupleku in Dogošah niže Maribora. Komisijo je še razpisal bivši veliki župan. Udeležili so se komisije odposlanci velikega županstva, sedaj kr. banske uprave, oba okrajna glavarja, zastopniki okraja in občin ter zasebni interesenti. Komisija je dala okrajnemu cestnemu odboru kot pravnemu nasledniku okrajnega cestnega odbora pravico, da začne z gradbo mostu. Most bo postavljen malo višje nego je sedanji brod ter bo šest metrov širok in okoli 200 metrov dolg. Zgrajen bo iz hrastovega in mecesnovega lesa. Delo je prevzela tvrdka Spes v Mariboru, ki začne z deli že 15. decembra, ako ne bo kakih vremenskih in drugih nepredvidenih zaprek, bo most gotov do 1. oktobra 1930. Pohvalno moramo omeniti, da pri tem velikem delu sodelujejo domačini vseh občin z veliko vnemo. Ljudje darujejo les in denar, vozijo gradbeni materijal od vseh strani na lice mesta. Prav posebno pa moramo pohvaliti lastnika in upravo grada Vurberg, ki je dala deloma brezplačno, deloma po nizki ceni dragoceno hrastovino in mecesne za novi most. Brodska zadruga odstopi

b) Vsak agitator, ki pridobi pet celoletnih novih naročnikov, dobi en zvezek Karl Mayevih spisov.

Čas agitacije:

do 1. januarja 1930.

Prijava:

Vsak agitator mora na dopisnici prijaviti naslove svojih novih naročnikov, da pogledamo, če so tudi plačali, ker moremo nagrado dati le, če so prijavljeni naročniki res plačali.

celotno premoženje za most in člani odbora te zadruga so pridni kot mravlje, samo da bi se čimprej uresničila dolgoletna želja prebivalstva na leveš in desnem bregu Drave glede zgraditve tega mostu. Povdariti še moramo, da je nekdanji mariborski okrajni zastop, v katerem so bili skoro sami nemški purgarji, bil gluhi in slepi za to zgradbo. Tudi graški deželni odbor ni hotel ugoditi zahtevam slovenskega deželnega odbornika Robiča. Ko pa je prišel okrajni zastop v slovenske delavne roke, pa se je takoj začelo s pripravami za to važno delo. Pred vojno bi bil lahko okrajni zastop zgradil most z malenkostnimi sredstvi, a danes bo stala ta zgradba vsega skupaj približno milijon dinarjev.

Ali ste že povedali

sosedu, znancu in prijatelju, ki še ni naročen na »Slovenskega Gospodarja«, da se »Slovenski Gospodar« zavezuje izplačati prostovoljno podporo Din 1000 vsakemu celoletnemu naročniku, če bi ga v letu 1930 zadela nesreča požara njegove hiše. Povejte čimpreje!

Napad pri belem dnevu. V nedeljo, dne 8. decembra je bil napaden od neznanca z nožem ob 4. uri popoldne gostilničar pri brodu preko Drave pri Dupleku Lešnik. Neznanec je Lešnika tako zdelal z nožem, da ga je prepegljal mariborski rešilni oddlek v bolnico.

Izropana trafika. V Črni na Koroškem je bila te dni izropana trafika gospe E. Brumen. Nočni roparji so napravili škode za 4000 Din.

Statistika menjave veroizpovedi v naši državi v letu 1928. V preteklem letu je menjalo veroizpoved 290 oseb. 182 katoličanov je prestopilo k starokatoliški cerkvi, 30 katolikov je postalo pravoslavni, 16 protestantov, 6 judovske veroizpovedi, 2 mohamedanske in eden se je upisal za brezverca. Od pravoslavni so prestopili štirje h katoliški veri, sedem k starokatolikom, eden je postal protestant, trije judje in eden mohamedanec. Od starokatolikov je prestopilo h katolicizmu 13, 2 k pravoslavnim in 1 k judom. Enajst judov se je spreobrnilo h katoliški veri, 1 židov je postal pravoslaven, 1 oseba pa protestantske veroizpovedi, ena turške vere. Trije protestanti so postali katoličani in eden pravoslaven. Od mohamedancev je prestopil le eden v pravoslavje.

Sedem sultanovih udov tirja štiri milijarde Din. Družina umrlega sultana Abdul Hamida, ki je bil ob prestol v revoluciji leta 1908, se je lotila milijardske zahteve. Pri sultanovi družini gre za sedem udov z veliko sinovi ter hčerami. Dediči brez zapuščine dobro znajo, da bi jim odbil novodobni diktator Turčije Kemal paša vsako podporo. — Pokojni sultan mož in oče je imel veliko premoženja v francoskih, angleških ter italjanskih denarnih zavodih. Tožba za štiri milijarde Din je naperjena proti pravkar omenjenim bančnim podjetjem.

Tvornica naših društvenih znakov. Vsako društvo ali organizacija ima svoj posebni znak, katerega je videti na prsah, za klobukom ali kje drugje. Društveni znaki so navadno lepo, da umetniško izdelani. Matična tvornica znakov je v Švici z imenom »Huguerim« v mestu Le Locle. Tukaj je vse polno najboljših umetnikov, ki izdelujejo najmanjše osnutke za znake, katere potem izdela in razpošilja širom sveta zgoraj omenjena tvrdka.

Kako lovijo Indijanci krokodile? — Nemški naravoslovec je objavil te dni doživljaje na lovu z Indijanci v republiki San Salvador v Osrednji Ameriki. Nемец poroča, da je hotel uloviti par krokodilov radi kože. Indijanci so se mu takoj ponudili, da ga spremijo na nevarni lov in mu bodo pokazali, kako znajo oni zajeti krokodilsko zver. Prav zgodaj zjutraj so sedli: naravoslovec in dva Indijanca veslača v čoln, da se popeljejo na jezero, v katerem so bili javljeni krokodili. Spredej v čolnu je čepel eden Indijanec in zadaj eden. Oba sta hitro in tiho veslala, dokler nismo zagledali proti sredini jezera vse polno kljunov, ki so moleli izpod vode. Krokodili prespijo noč v vodi in radi dihanja je videti pri spanju od krokodila samo obe nosnici, kateri drži žival izpod vodne površine. Hitro smo se pognali proti dvema največjima nosnicama in zadeli s čolnom ob nju. Speči krokodil se je vsled sunka prebudil in hušnil proti dnu. Naenkrat so se pokazali zračni mehurčki na mestu, kjer se je poglobil za nekaj časa. Koj je zavrtulil na površju večji mehur. Spredej čepeči Indijanec je zagrabil za železno harpuno, ki je bila pritrjena na vrh. Z bliskavico jo je zasadil v vodo na mesto, kjer se je bil pravkar razblinil oni veliki zračni mehur. Čez par trenutkov se je pordečila voda in od harpune zadeta žival je priplavala na vrh. Pri pogledu na čoln in na preganjalce se je zopet potopila, a harpuna jo je spremljala na vrvi. Pri drugem priplavanju na vrh je krokodil že toliko izkravavel, da sta ga potegnili Indijanca k čolnu in mu je zasadil eden z izredno izurjenostjo nož v roga prosti obroč med glavo in hrbtom. Na ta način so ujeli trije eno jutro pred solničnim vzdohom štiri velike krokodile. Seve je ta način lova zelo nevaren in ga zmorejo le Indijanci.

Pogrebni običaji židov v Zakavkazu. K umirajočemu židu pridejo prijatelji in znanci čakati, da mu nastopi poslednja ura. Ko domnevajo, da je duša že zapustila telo, planejo k niemu ter mu

zavijejo vrat. To delajo prav pri naslednjem izdihu, a da bi ne bil prekasni, storijo to takoj, ne oziraje se na zlovoljne in pikre besede sorodnikov. Se pa je že tudi često primerilo, da je umirajoči pri tem početju še prišel k sebi in hodil potem ozdravljen z zasukanjo glavo. Toda običajno ga to usmrti. Mrliču oblečejo nato srajco, ga nalože na nosila ter ga urnih korakov odnese na pokopališče. Tamkaj izkopljejo jamo, dva metra globoko, v katero ga položijo s trebuhom k zemlji tako, da je zasukano lice obrnjeno kvišku. Ko položijo mrliču ob strani še sekiro, pilo, dleto, jedila in pijače, da bi si mrtvi zamogel izsekati pot k nebesom, in nekoliko drobnega denarja, da si ž njim plača vstopnino skozi nebeška vrata, ga zagrebejo ter jedo vroča pečena jajca in zakričijo dvakrat: »Ti pečeš moje srce, a jaz pa pečem tvoje.« Potem se pri grobu upijanijo in naposled odhajajo plesoč proti domu.

Na Japonskem je dovoljen ples le za polnoletne. Japonsko časopisje je pričelo v zadnjem času srdit boj proti novodobnim plesom, ki teptajo moralo v blato pohujšanja in spolnih bolezni. — Radi te časniške opozoritve je izdal poveljnik policije v japonskem glavnem mestu Tokio stroge odredbe. — Vsem Japoncem obojega spola je prepovedan pod 21 letom prestop plesnih dvoran. Vse plesne zabave se morajo zaključiti ob pol enajstih v noči. Posestniki plesnih lokalov morajo voditi natančen seznam udeležencev plesnih zabav in nadzorstveni vpogled. Odrasle osebe, ki hočejo plesati, morajo poprej zabeležiti lastnoročno v seznam svoje ime.

Prevozna blagajna. Prebivalci predmestij severoameriškega mesta Los Angeles so bili na ulicah presenečeni nad čudnim prevoznim sredstvom. Bil je to oklopni avtomobil, iz kojega obstranskih odprtih so štrlele cevi strojnice; brzeči avtomobil so spremljali drugi osebni z do zob oboroženimi možmi. Čudni voz ni bil nič drugega nego blagajna, ki zbira dnevno pri predmestnih trgovcih denar in ga odpremlja v veliko banko v mestu. Avtomobil se ustavi pred vsako večjo tvrdko. Iz osebne voza izstopi bačni uradnik, ki sprejme od trgovca v spremstvu dveh oboroženih mož denar in ga spravi v oklopni avto. Tako so se zavarovali v zadnjem času iznajdljivi Amerikanci napram napadom na avtomobile, ki prevažajo večje denarne svote.

Na kakšen način izkazujejo nekateri narodi čast. Zelo različni so načini, s katerimi nekateri narodi izkazujejo čast. Nad gornjim Nilom (Afrika) izkazujejo tamošnji prebivalci čast s tem, da odprejo usta široko, a jih potem zakrijejo z roko. — Todajovci pa na ta način, da odprto desnico dvignejo na čelo ter pri tem palec položijo

Pri ljudeh, ki so potrti, preutrujeni, za delo nezmežni, povzročata naravna »FRANZ JOSEFOVA« grenčica prosto kroženje krvi in poveča duševno in delavno sposobnost. Vodeče klinike izpričujejo, da je »FRANZ JOSEFOVA« voda odlične vrednosti tudi za duševne delavce, živčno oslabele in ženske kot dobro odvajalno sredstvo. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah. 1116

na nos. O nekem eskimonskem kraju se trdi, da kroži običaj počastiti dotično osebo s tem, da jo potegnejo za nos. Blakmore omenja temu prav slično, da Arabci izkažejo svojo čast človeku s tem, da ga s palcem in kazalcem povlečejo za nos. Potovalec Richard Buhta piše, da mu je Niambarahšworid — a to je bilo v dotičnem kraju znak izredne časti in zaupanja — napljuval med oči. Po nekaterih otokih Tihega Oceana, v gotovih pokrajinah hindostanskih in v mnogih delih Afrike se smatra kot znak posebne časti, da se obrnejo k tujcu s hrbtom. Mnogi Polinezi in Malajci se vedejo kadar se pogovarjajo s kakšno odlično osebo. Kitajec se pokrije s klobukom, ako razpravlja s svojim predstojnikom; tudi ni v Kini častna stran desna, kakor pri nas, nego leva. Način, s kakoršnim na otokih Priateljskih poročevalec svojega poglavarja pozdravi, opisuje Cook (čitaj Kuk, angleški plovec) tako-le: Ko je pristopil poročevalec izvesti to ali ono, je pridvignil ta nogo kakor konj, podložni se je dotaknil stopala s svojimi prsti. Opaziti je bilo, da je vsakdo imel pravico na naveden način izraziti poglavarju svojo čast, kolikokrat je hotel. V Loangu je poskakovanje znak časti, na otoku Fidže pa ples. Niti eden Indijanec preprostega rodu v Pernanski ni stopil obut v hišo solnea. Da je popoklekovanje na neočiščenih prostorih bilo znamenje pobožnosti in domače počastitve in da je še, ni treba omeniti. Tudi je božanje nog še danes v običaju, kakor v mohamedanski Perziji, tako v mestu Tibera.

Častitim župnim uradom. Ker nekateri župni uradi že naročajo velikonočne spovedne listke, uljudno prosimo, da bi tudi ostali župni uradi doposlali naročilo, ker se pri skupnem tiskanju režiija zmanjša in cena zniža.

Skoraj smešno je poslušati, kakšna neverjetna lepota sredstva si mnogokrat neke prijateljice priporočajo! Hočete li čakati, da postanete stara in nagubana, preizkuševaje po vrsti vse to na sebi? Ko Vam ni treba drugega, kot napisati dopisnico stari solidni tvrdki Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg 341, na se preskrbite z brezhibnimi preparati, ki v resnici pomagajo! Poizkusite ob prvi priliki Fellerjevo Elsa-Creme-pomado, Elsa-pomado za rast las! Cena 40 Din za dva lončka gotovo ni previsoka! Poglejte se po 8 dnevih v ogledalu — zadovoljni bodede!

Ura za celo življenje je prava »IKO« ali »OMIKO« ura iz lastne švicarske tovarne ur že 32 let svetovno znane solidne strokovne urarske tvrdke H. Suttner. — Ure, zlato ter srebrno robo se kupuje pri Suttnerju res dobro in poceni, ker že od 44 Din dalje se lahko dobi pravo švicarsko Anker-Remontoir-uro, ali pa že za 98 Din zapestno uro. Tvrdka pošlje svojo novo veliko ilustrirano domačo knjigo tudi našim čitateljem brezplačno, ako jo zahtevajo od tvrdke H. Suttner v Ljubljani št. 992.

Zanj je preveč. »Ali mama, ti me pretepaš tako hudo kakor ateka. Imej vendar v mislih razliko najine starosti!«

Dobro dete. Prva soseda: »Slišala sem, da so tvojega fanta poslali v popoljševalnico.« — Druga soseda: »So, ja! A storili so mu krivico. Bil je dober dečko! Vse, kar je ukradel, je vedno domov prinesel!«

V boj proti slabemu čtivu!

Zadnje tedne zopet poplavlja Slovenijo čtivo, ki ga ni mogoče priporočati. Od vseh strani dobivamo pritožbe zoper to početje. Vse pritožbe pa ne bodo nič zalegle, ako se ne vrže na trg protisredstvo. **Za cenejši denar kaj boljšešega dati — to edino sredstvo bo zastavilo poplavo tega čtiva.**

Opozorjamo vso slovensko javnost na tako sredstvo, ki je že na razpolago: **tednik »Nedelja«.** Na 16 straneh, ki so večje od oblike znanih romanov, z lepo naslovno sliko izhaja »Nedelja« vsak četrtek in prinaša poleg nedeljskega nabožnega čtiva tudi lepo povest in razne zanimivosti. **Dostavljena na dom ali po pošti stane mesečno le 2 Din. — Torej je večja, boljše vsebine in za polovico cenejša kot ti romani.** Posamezna številka stane 1 Din.

Zato zahtevajte povsod »Nedeljo«, v vsaki trafiki, kjer kupujete. Širite povsod »Nedeljo« — prijavite se ali nam

Uprava »Nedelje«, Maribor, Slomškov trg 20.

Novodobni Indijanec.

Bridko resničen je rek, ki se glasi: Kjerkoli je odmeval osvojitveni korak belega človeka, tamkaj so morali izginiti nekulturni — naravni narodi! Belo človeško pleme je zaneslo v novo odkrite kraje civilizacijo in z njo tudi pogubo potom šol, alkoholnih pijač in raznih boleznih.

Ako se je pa naravni človek uprl usiljeni civilizaciji, ga je beli brat prisilil v suženjstvo s strojno puško ali z bajonetom.

Vzglede iztrebljenja naravnih narodov bi lahko navedli zelo veliko, a hočemo tokrat omeniti le severoameriške Indijance.

Malokateri narod je pretrpel toliko preganjanj od strani belcev kakor Indijanci tekom 300 let. Nobeden narod ni bil izpodrinjen tako namenoma, ogoljufan in zdesetkovan kakor razna indijanska plemena po neizmerni Severni Ameriki.

V Združenih državah je bila ravno državna oblast ona sila, ki je takorekoč iztrebila in naravnost uničila čile, nadarjene in svobodoljubne Indijance.

Prvi so bili Holandci, ki so se spuстили iz odprtega morja v čolnih v reko Hudson River in prodirali naprej v notranjost indijanskih naselbin.

Ustanovitelj ameriškega mesta New York je bil Holanec Peter Sluyvesaut. Kupil je od Indijancev ozemlje, na kojem stoji danes ogromno mesto, za 20 dolarjev.

Z ustanovitvijo Newyorka in s prodiranjem Holandcev po reki Hudson River so začeli načrtoma izpodrivati Indijance.

Evropejec ni držal nobene pogodbe, katero je sklenil z Indijancem, za mirovne sklepe se ni zmenil, ker je smatral rdečekožnega človeka za divjaka, katerega je treba iztrebiti potom nasilja.

Ubogi Indijanci so se po hudih odpo-

pošljite naslove onih, ki bi bili pripravljene proti primerni nagradi razprodajati »Nedeljo« ob nedeljah pred cerkvami.

Za novo leto bo »Nedelja« preurejena, da bo splošno ugajala in bo vsak teden izplačevala nagrado naročnikom. — Za agitatorje razpisuje sledeče nagrade:

1. Za tri nove naročnike, ki so plačali vsaj za pol leta (Din 12) dobi vsak agitator lepo vezano knjigo: Sv. Evangeliji.

2. Za pet novih naročnikov, ki so plačali vsaj polletno (Din 12) dobi vsak agitator veliko Slomškovo sliko, ki sicer stane Din 25.

Vsak agitator pa mora prijaviti, koga je dobil in ko naročniki plačajo, dobi agitator obljubljeni darilo.

»Nedelja« se naroča in vse dopise je pošiljati na naslov:

Uprava »Nedelje«, Maribor, Slomškov trg 20.

rih ter bojih umaknili v notranjost dežele za reki Ohio in Mississippi.

Izza pravkar omenjenega pribežališča sta jih pregnala še dalje proti severu alkohol in jetika.

Konečno so jim odkazale Združene države posebne pokrajine — takozvane rezervacije, kjer so smela indijanska plemena prosto bivati, se gibati ter razvijati.

Še le pred dobrimi 30 leti se je spomnil tolikanj moderni beli Amerikanec, da se bile pokrajine sedanjih Združenih držav skozi tisočletja last rdečega plemena. Uvidel je vnebovpijoče krivice, s katerimi je zasužnjila in pomorila Evropa Indijance in nekako 30 let je od tega, ko uživa severoameriški Indijanec prostost in je enakopravem z belokožcem.

Zopet vrnjeno svobodo so indijanska plemena lepo izrabila in danes najdemo po vseh mestih Amerike Indijance kot delavce, poljedelce, zdravnike, odvetnike, uradnike, trgovce, duhovnike, umetnike na odru ter v filmu, knjigovodje, strojnike in vojake.

V rezervacijah, ki so bile nekoč nakazane Indijancem za bivališča, so danes odkrili petrolejske vrelce, ki so vredni milijone in milijone dolarjev.

Koliko Indijancev je postalo kar čez noč milijonarjev, ker so prodali posest raznim petrolejskim družbam. Indijanski milijonarski bogataši nalagajo svoje premoženje v izobrazbo in modernizacijo svojih rdečekožnih sobratov.

*

Odkod ribje olje?

Današnji svet bije boj proti jetiki in slabokrvnosti. Lek zoper omenjeno dvojno nadlogo mu nudi zdravnik potom zavživanja ribjega olja. Slabotni mestni otroci se razvijajo večkrat le z vsestransko zdravilnim ribjim oljem. Tudi za podeželane, ki se gibljejo ter živijo v svežem ter zdravem zraku, ne bo odveč, ako jim razložim, odkod je

prav za prav tolikanj rabljeno ter priporočano ribje olje.

Svetovnemu ribiškemu svetu je znana morska obal ob Norveški. Ribiči poznajo morska pristanišča, ki se imenujejo »Lofoten«.

Vsako leto meseca januarja romajo tod mimo neizmerne procesije ribe, kojo nazivajo Norvežani »Drosch«. Od Norveške se rijejo dalje po morju do ruskega Severnega morja.

Od januarja vsacega leta do začetka aprila se zbere v pristaniščih Lofoten na 15 do 20 tisoč najbolj izurjenih ribičev z motornimi čolni, jadernicami in manjšimi ladjicami. Vse te množice izšolanih ribičev se pomikajo na raznih morskih vozilih z velikimi mrežami za procesijami rib, ki se od januarja do aprila drstijo (oplodujejo in ležejo neizmerne količine jajčec). Ribja procesija je široka na stotine metrov, globoka več metrov, leže jajčeca v globočini 50 metrov in nadaljuje svojo pot 5 do 6 tednov.

Najmanjši ribiški čoln ujame dnevno po 500 komadov rib različne velikosti.

Ko potegnejo ribe z mrežo iz morja v čoln, se začne takoj snaženje. Eden odreže glavo in jo vrže v posebno posodo. Drugi razpara ribi trebuh, tretji iztrebi čreva in jih požene nazaj v morje. Četrta se polasti najdragocenejšega — ribjih jeter.

Ko je priplul ali priveslal ribiški čoln v luk, obesijo iztrebljene in osoljene ribe na droge, da se na zraku posušijo. To je polenovka, ki prihaja v naše kraje in jo uživajo posebno po samostanih v 40 danskem postu pred Veliko nočjo.

Od »Drosch« ribe odrezane glave in iztrebljeno hrštenico zmeljejo v posebnih mlinih. Na ta način pridelana ribja moka je hrana za ptiče v kletkah in eno najbolj iskanih gnojil.

Jetra od »Drosch« ribe pridejo takoj v posebne oljarne, kjer pridelujejo **tolikanj priporočano ribje olje.**

Statistično je dokazano, da dvignejo letno iz morja ob norveški obali štiri do šeststo milijonov komadov rib, katere prodajo kot polenovke, ribjo moko in zdravilno ribje olje.

Do 150 kmetskih domov

pogori vsako leto na ozemlju lavantinske škofije. Velika nesreča je to za našega kmeta. Težko najde dovolj pomoči v tej nesreči. V bodoče jo bo našel vsak, če bo celoleten naročnik »Slov. Gospodarja« pri svojem listu, ko v slučaju nesreče požara njegove stanovanjski hiše izplača Din 1000 podpore.

Najnovejše iz življenja mravelj.

Mravlje so že večkrat opisovali naši prirodoslovci. Imamo ravno Slovenci o mravlji od rajnega profesorja Erjavca sijajno razpravo.

Namen naslednjih vrst je, podati najnovejše o teh za čebelami najbolj marljivih živalcah.

Doslej je bilo znano, kako ljubijo mravlje čistočo v svojih bivališčih. — Vsak količkaj prirodoslovec zna, kako znajo mravlje pogasiti gorečo svečo,

ako jo je kedo za poskus podtaknil mravljišču. Vse mravlje delavke se zberejo na mah in brizgajo tako dolgo v luč mravljično kislino, dokler ne ugasne usodepolna goreča sveča.

Sadjarji in vrtnarji znajo, da je mravljam najljubša slaščica od drevesnih uši. Ako namaže sadjar drevo s kako mažo, da ne bi lazile mravlje k ušem, napravijo živalce most. Nanosijo na mast toliko zemlje, da je narejen prehod po suhem.

Dr. Brun je opazoval v najnovejšem času pri rujavi vrtni mravlji sledeče:

Ako gradijo rujave vrtno mravlje ležišče za mladež, se poslužijo deževnega vremena. Kakor hitro začne padati dež, privrejo iz vseh kotov mravljišča. Vsaka prinese seboj v čeljusti drobec mokre zemeljske snovi. Z vso naglico zgradijo temelje soban in dvoran v katerih bodo počivala jajčeca. Ko je zgrajeno prvo nadstropje, se začne gradba drugega potom obokov. Ako zadenejo ravno pri prvem nadstropju na razne težkoče: kamenčkov, korenin, poganjkov itd., vsemu temu se znajo mojstrsko izogniti.

V nekaj urah je pozidana enonadstropna stavba, katero otipajo na pol slepe živalce s trepalnicami in jo presodijo, če je trpežna za valilnico naraščaja. Skrbno pazijo po končani zgradbi, da je izpostavljena toliko solnčnim žarkom, da se posuši in je odporna.

Pri navadnih gozdnih mravljah je opazoval profesor Wellenstein, da gradijo okrepčevalnice za svoje delavke. Teh stavb pod mravljiščem se smejo poslužiti najbolj pridne mravlje, ki so bile zunaj na delu ob času deževja.

Najbolj zanimivo je, kar nam popisuje profesor Götsch o onih mravljah, ki zbirajo žitna zrna. Ta vrsta živi ob neapeljskem zalivu v Italiji in krog mesta Zader v Dalmaciji.

Kakor hitro je naletela mravlja zbiralka na večjo skupino žitnih zrn, hiti z enim v matično mravljišče. Pri drugem povratku od zaloge že napravi met potjo skladišča in obvesti o tem tovarišice. Te izpopolnijo skladišča in tako roma s časom zaloga (seve malenkostna zaloga) s polja v mravljišče.

Neapeljska in dalmatinska mravlja gre celo tako daleč, da pritisne vsakemu privlečenemu zrnčku svoj pečat potom kislina, katero ubrizgne na žito, kakor bi ga hotela zavarovati napram nepoklicanemu obisku. Zbrano zrnje druge mravlje v gnezdu s čeljustmi razmeljejo. Zmleto prepojijo s slinami in na ta način se pretvori škrob žita v sladkor.

Tako pridelani kruh služi mravljam za hrano v zimskem času.

Profesor Dofleins je opazoval pri pravkar omenjenih mravljah še to-le: Te skrbne in pridne živalce znajo pripraviti iz žitnega zrnja hrano za mladiče, ki so se komaj izlegli iz jajčec.

Ko je žitno zrnje zbrano v shrambi za potomstvo, pazijo mravlje v jesenskem času na dež. Kakor hitro začne deževati, romajo z zrnjem na prosto in ga pustijo orositi od deževnih kapelj. Po dežju posije solnce in vzbudi v omočenem zrnju kal. Kakor hitro je žito pognalo klice, ga zvaličijo zopet v shram-

be. Nežne sveže poganjke potrgajo, zmeljejo v moko in pripravijo iz zmesi hrano za nežno mladež.

Ako požene, vzklilo žito večje klice, kojih moka bi znala škodovati naraščaju, jih starejše mravlje polomijo od zrn in znosijo na posebno smetišče.

*

Ljubezen opice do mladiča.

Amerikanski doktor Tailor je bil poslan na državne stroške na otok Sumatra (med Avstralijo in Indijo), da bi ulovil za večji park z divjo zverino orjaško opico, ki se imenuje »Orang-Utan«.

Pred začetkom sumatraskega pragozda se je oglasil v vasi Katakai pri tamošnjem poglavarju. Domačin mu je dal proti dolarskemu plačilu na razpolago kot lovskega izvedenca lastnega sina in za prenos prtljage 20 prav krepkih nosačev.

Družba se je odpravila v pragozd ob eni uri v noči, oborožena s puškami, vrvmi, sekirami in močnimi kletkami za živi opičji plen.

Pot jih je vodila po gozdnih dolinah, preko gričev in manjših potokov, dokler ni posinilo jutranje solnce. — Pri prvih solnčnih žarkih se je prebudil južni pragozd iz nočnega spanja. Oglašili so se ptiči, opice, razne divje zveri in po zraku je završelo na milijone hroščev, žuželk ter muh.

Porivanje skozi špranje neizmerne pragozda ob vriščechi godbi narave in živalstva je bilo mučno ter počasno. Povrh je bil jutranji hlad prav kratek in že je pričel dan z neznošno vročino.

Dnevna vročina je že morila skozi drevje ter rastline in oznanjevala skorajšnji konec goščave, ko je pred lovci nekaj grozno divjaško kriknilo. Domačini so uganili takoj, da jih je zagledal orjak med opicami — Orang-Utan. Še par opreznih korakov in pred družbo je stala opica v dolgosti dveh metrov, roki čisto do tal in neznansko kričala.

Visoko na drevesni kroni je sedela druga opica — samica z mladičem, ki se je matere boječe tiščal.

Pri pogledu na zaželjeno opičjo dru-

žino je dal dr. Tailor spremljevalcem znamenje, da plen obkrožijo in ga zajamejo živega. Ta načrt so spregledale opice in se pognale v beg. Prva je tekla samica ter vlekla za sabo mladiča, za družino se je umikal samec, ki se je drl na vse pretege.

Poglavarjev sin je bil resnega mnjenja, da hoče zverjad iz gozda v močvirje, kjer se ji bo posrečil pobeg.

Amerikanec je stekel prvi za pobeglim plenom in za njim spremstvo iz trdih tal gozda v močvirje. Skrajja se z grmovjem poraščena močvara ni tako udirala, a kmalu so tičali vsi s težko prtljago vred do kolen v blatu, pekoče solnce nad njimi, opičje družine nikjer. Ko so premišljevali: ali nazaj ali naprej, je priletela debela veja v hrbet nosaču, da se je zgrudil na tla. V grmovju je lomila Orang-Utan samica drugo vejo, da bi branila otroka. Doktor Tailor je pomeril in zadel mater v prsa. Ko se je zgrudila samica, je skočil mladič k njej in se je vreščete oklenil. Čudno, da samca ni bilo videti in ne slišati! Nosači so mlado opico komaj in komaj odtrgali od ustreljene matere in jo zaprli v kletko. Z mladim ujetnikom in ubito opico so krenili nazaj iz močvirja v gozd, kjer so se lotili okrepčil po tolikem trudu in skrajno mučni poti.

Stara opica je ležala mrtva na tleh ob drevesu, kletka z mladcem je bila v sredini vesele družbe, ko je kriknilo izza orjaškega drevesa in je skočil samec proti kobači in jo hotel odnesti. Dvajset močnih pesti ga je pobilo na tla, ga zvezalo in zbasalo v najmočnejšo kletko. Ko se je prebudil iz omedlevice, je potrgal vse vezi ter kotal zaporno celico s sunki tako dolgo, dokler ni bila tik mladiča. Iz usmiljenja so zaprli skupaj očeta in sina. Samec ni odslej zavžil niti trohice ponujene hrane, ne da bi jo ponudil poprej mladiču.

Opičji plen iz Sumatre je prispel srečno v ameriški vrt za divje živali. Največja naslada radovednih Amerikancev je, da prihajajo od vseh strani in občudujejo živalsko skrb in ljubezen opičjega samca do nebogljenege in matere oropanega mladiča.

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg, dne 7. decembra so pripeljali špeharji na 61 vozeh 189 zaklanih svinj. Kmetje so pripeljali 26 vozov krompirja, 8 voz čebule, 12 voz zelja, 22 vozov sena in 6 voz slame. Svinjsko meso so prodajali po 15—30, krompir 0.80—1.25, čebulo 2.50—3, zelje 0.50—3, seno 80—100, slamo 65 do 70. Pšenica 2.50, rž 2, ječmen 2, oves 1.50, koruza 2—2.50, ajda 1.75—2, proso 3, fižol 3—4. Kokoš 30—35, piščanci 30—60, gos 60—85, puran 65—115 Din. Česen 18—20, kisló zelje 4, kislá repa 2, gobe 1—2 Din. Jabolka 4.50—8, hruške 6—10, suhe slive 12 Dn. Mleko 3, smetana 14—16, jajca 2 Din.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 6. decembra 1929 je bilo pripeljanih 265 svinj. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči

5—6 tednov stari komad od Din 90—100; 7 do 9 tednov stari od Din 150—200; 3—4 mesece stari od Din 350—400; 5—7 mesecev stari od Din od Din 450—500; 8—10 mesecev stari od Din 550—850; 1 leto stari od Din 1000—1400. 1 kg žive teže od Din 10 do 12.50; en kg mrtve teže od Din 17 do 18. Prodanih je bilo 193 komadov.

*

Gospodarska obvestila.

Kolje za vinograde in za sadno drevje, kakor vsake vrste rezan les prodaja ali zamenja za dobro vino Franjo Gnilšek, Maribor, Razlagova ulica šte. 25. 1376

Kmetijska podružnica Maribor in okoliš opozarja, da je zdaj čas, prijaviti se za vstop ter plačilo udnine v znesku 20 Din. Najbolje je, da se to zgodi še v starem letu, najkasneje pa do 15. januarja 1930. Kakor je menda že vsakomur znano, se je Kmetijska

družba preosnovala v tem smislu, da bodo v njej odločevali le tujci, ki zemljo neposredno obdelujejo in da družba pri oddaji raznega blaga ne bo iskala dobička. Mnogo se bo tudi pazilo na to, da se družbeno blago oddaja izključno le udom, ki pa morejo biti tudi take osebe, ki svoje zemlje ne obdelujejo neposredno. Prijave se sprejemajo v skladišču Kmetijske družbe, Meljska cesta št. 12, v trgovini gospoda Klajnska na Glavnem trgu in pri načelniku v Petrovem selu št. 10.

Hranilniki za malo varčevanje. V mnogih krajih imajo hranilnice in posojilnice vpeljane male jeklene hranilnike, ki jih vlagatelji dobe na dom. Vlagajo v hranilnike male zneske in neso potem hranilnik v hranilnico, kjer se odpre. Ključek ima le hranilnica Zbrana vsota se potem vpiše v hranilno knjižico. Za mnoge je tak hranilnik šola varčevanja in prilika, da si z malim in vztrajnim štedenjem nabere lepo vsoto v hranilnici. Zlasti delavci, posli in mladoletni naj bi se lotili tega malega varčevanja. Starši naj bi hranilnike oskrbeli za svoje otroke, da bodo že v mladosti mislili na poznejša leta. Zrno do zrna pogača, kamen do kamna palača. Hranilnike dobe tisti, ki se zanimajo, v svoji domači hranilnici. Če jih nima, jih bo

naročila pri Zadružni zvezi. Povprašajte po njih. Mnogo se učimo od tujcev, mnogo slabega in dobrega. Naučimo se od velikih tujih narodov: Francozov, Angležev, Nemcev zlasti varčevanja. Tudi najmanjša vsota našega narodnega premoženja, noben dinar ne sme v izgubo.

Živinorejska zadruga za Slovenske gorice pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah vabi svoje člane na občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo dne 15. decembra 1929 ob 8. uri dopoldne v gostilniških prostorih gospoda Karola Aubl pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah z običajnim dnevnim redom.

Konjice. Kmetje, posestniki konjiškega okraja, pozor! V nedeljo, dne 15. decembra priredi Kmetijska podružnica v Konjicah v dvorani Kmečke hranilnice in posojilnice shod kmetovalcev konjiškega okraja. Ker je danes kmetijstvo največje važnosti v naši državi, Vas pozivamo, da se zavedate svoje dolžnosti in se ga v čim večjem številu udeležite. Dva govornika prideta od drugod. Odbor.

Čebelarstva podružnica za Celje in okolico priredi v nedeljo, dne 15. decembra ob pol 15. uri popoldne v občinski posvetovalnici okoliške občine na Bregu pri Celju svoj redni občni zbor v zvezi s predavanjem o kužnih čebelnih boleznih in njih zatiranju. Ker je snov za vsakega čebelarja zelo važna, bi bilo želeli, da se istega udeležijo vsi okoliški čebelarji, ne glede na to, če so člani društva ali ne.

*

Kmetijske podružnice! Začnite takoj nabirati člane za l. 1930!

Sezname članov s članarino vred določite Kmetijski družbi v Ljubljani že do konca decembra,

najpozneje pa do 15. januarja 1930.

Ustanovni občni zbor Kmetijske družbe v Ljubljani je dne 16. novembra tega leta sklenil, da ostane članarina za leto 1930 kakor doslej, namreč **20 Din.**

Od teh si pridržijo po 5 Din delujoče podružnice, to so tiste, ki štejejo najmanj 20 udov in same pobirajo članarino. Od članarine, plačane naravnost družbi, ne dobijo podružnice nikakega prispevka. Kmetijska družba je vsem načelnikom podružnic razposlala nabiralne pole z imeniki članov, ki so bili že letos družbeni člani, oziroma so se za to prijavili.

Načelniki morajo na podlagi teh imenikov **nemudoma začeti s pobiranjem članarine** za leto 1930, in sicer od dosedanjih članov kakor tudi od novo priglasenih.

Načelnik ne sme nikogar odkloniti,

ki se je prijavil za člana in odgovarja zahtevam § 5. družbenih pravil, ampak ga mora vpisati za rednega ali izrednega člana, če je plačal članarino.

Tisti člani, ki so v tem letu plačali udnino, pa jim bivši glavni odbor Kmetijske družbe v Ljubljani ni pošiljal »Kmetovalca«, torej jih ni sprejel niti kot člane, niti kot naročnike lista, pa se jim članarina tudi ni vrnila, so kot taki označeni v imenikih ter imajo članarino plačano že za leto 1930, bodisi kot redni ali izredni člani.

Ko bo načelnik pobral članarino od bivših in novih udov,

najprosi županstvo dotične občine,

da mu pod uradno odgovornostjo potrdi, kateri tamkaj vpisanih članov se dejansko pe-
čajo s kmetijstvom in redijo najmanj eno govedo, oziroma odgovarjajo drugim pogojem §

5. družbenih pravil. Samo ti lahko postanejo redni člani, ki

edini smejo voliti in voljeni biti.

Županstvo naj na imenikih napiše približno naslednjo

izjavo:

»Podpisano županstvo potrjuje, da se v tem imeniku pod števil... vpisani člani res bavijo s kmetijstvom in redijo najmanj eno lastno goved.«

Vsi drugi so lahko izredni člani in se morejo v imeniku podružnice kot taki vidno označiti.

Z nabiranjem članov naj se takoj prične in po možnosti določijo družbi sezname s članarino vred že

do konca decembra, najkasneje pa do 15. januarja 1930.

Imeniki brez članarine se ne bodo upoštevali! Če se pobiranje članarine pravočasno ne izvrši, ne bo mogoče zakasnelim udom dostaviti prvih številok družbenega glasila »Kmetovalec«.

Na podlagi dospelih imenikov in članarine bo glavni odbor potrdil sprejem rednih in izrednih članov.

Še le potem smejo podružnice

razpisati podružnične ustanovne občne zборе,

ki morajo biti najmanj 14 dni preje objavljeni v »Kmetovalcu« in najmanj 21 dni preje javljeni Kmetijski družbi. Podružnični občni zbori, ki bodo z ozirom na nova pravila **ustanovni**, se bodo vršili torej **še le po novem letu 1930.**

Morebitne pritožbe priglasenih udov proti bivšim načelnikom morajo temeljiti na dejstvih in biti takoj javljene glavnemu odboru, ki jih bo presojal in ukrenil potrebno, da se upoštevajo družbena pravila.

Podrobna navodila o izvedbi ustanovnih občnih zborov podružnic, o volitvah podružničnih odborov in delegatov za družbeni občni zbor bodo sledila po novem letu.

Vse kmetijske podružnice potrjene!

Glavni odbor Kmetijske družbe v Ljubljani je v svoji seji dne 28. novembra 1929 sprejel sledeči sklep:

Glavni odbor, izvoljen na ustanovnem občnem zboru, ima po § 47. družbenih pravil **dolžnost**, sprejeti bodisi kot redne ali izredne člane one, ki so plačali članarino v teku tega leta Kmetijski družbi za Slovenijo in ki odgovarjajo pogojem teh pravil, ne da bi morali ti za tekoče leto plačati še kake prispevke iz naslova članarine, in ki se prijavijo za člane.

Ravnatoko ima tudi **pravico**, po § 33. družbenih pravil potrditi kmetijske podružnice.

Posluževaje se te svoje pravice je glavni odbor sklenil, **da z današnjim dnem potrdi vse tiste podružnice, ki so v tekočem letu obstojale.**

Obenem razveže dosedanje načelnike kot začasne upravitelje družbene imovine pri podružnicah njih dolžnosti, ki jim jih je poveril začasni upravitelj premoženja Kmetijske družbe za Slovenijo.

Istočasno pa pooblasti vse bivše podružnične odbore z njihovimi načelniki vred, da prevzamejo pri podružnicah vso družbeno imovino in jo upravljajo po dosedanjih smernicah, toda v smislu sedanjih družbenih pravil do ustanovnega občnega zbora podružnic, ki ga bo sklicati začetkom novega leta, ko bodo potrjeni člani, ki so poravnali članarino za leto 1930.

Za poslovanje podružnic je od izvolitve do tega ustanovnega občnega zbora sedanji podružnični odbor **odgovoren tako, kakor to predpisujejo družbena pravila in pravilnik za podružnice.**

Ravnatoko mora ta odbor

izvoliti v občinski kmetijski odbor zastopnika,

kakor ga predpisuje kmetijski zakon in za katerega izvolitev je že Kmetijska družba v Ljubljani pred svojo razpustitvijo doposlala podružnicam navodila po posebni okrožnici. Ako so se te volitve že izvršile pred razpustom podružnic, ostanejo v veljavi in naj se dotični zastopnik prijavi županstvu.

Za glavni odbor Kmetijske družbe v Ljubljani:
Predsednik: **Oton Detela, s. r.**

Ne samo zaradi nagrade,
ampak tudi zaradi »Slovenskega Gospodarja« samega, zaradi njegove požrtvovalnosti, s katero prihaja na pomoč najbednejšim kmetom, bodo fantje in dekleta, možje in žene in vse naše organizacije zastavile svoje delo in dosegle, da bo »Slovenski Gospodar« v vsaki hiši celoleten gost.

Za naše kmete!

Zadružna posredovalnica v Mariboru nas je prosila, da objavimo njeno okrožnico. Storimo to v interesu našega kmetijstva z željo, da se naši čitatelji pridno obračajo na njo z naročili in po informacije.

Okrožnica se glasi:

P. n.

Ker se našemu vabilu za naročila umetnih gnojil v avgustu tega leta ni odzvalo toliko naročnikov, da bi bili krili množino, katero smo bili po pogodbi vezani prodati, smo s 16. novembrom tega leta napravili novo pogodbo, veljavno do 21. marca 1930. Po tej pogodbi dobavimo Vam garantiran 15.5

odstotni apnenčev dušik mešan: nekaj v bobnih, nekaj v jutastih vrečah po 100 kg po Din 230 franko vagon poljubna železniška postaja v Sloveniji; to pa samo pod tem pogojem, da se naroči najmanjša množina 5.000 kg. Istotako dobavimo mešano gnojilo »nitrofoskalk«, ki ima vse za rastlinstvo potrebne snovi v sebi z garantirano vsebino 8% fosforne kisline, 8% kalija in 46% dušika, istotako v železnih ploščevlnastih bobnih po 100 kg Din 190, nadalje v vrečah po 100 kg Din 170 in v vrečah po 50 kg za vsakih 100 kg Din 172.

Ker so posebno letos vzeli sadeži izredno veliko gnojilnih snovi iz zemlje, treba bi te snovi, ako hočemo kolikor dobro letino, zemlji zopet vrniti.

Ker je nam po pogodbi dovoljena gorri omenjena cena veliko nižja, kakor jo dobite kjerkoli drugod in naša pogodba z 31. marcem 1930 že poteče, je naročitev nujna, posebno, ko je ravno do tega termina najbolj ugoden čas za gnojenje.

Izvolite nam torej v prav kratkem času naznaniti, se li je zbralo v Vašem okolišu toliko odjemalcev, da bi isti naročili najmanjo količino, to je 5.000 kg, nadalje, kdaj želite, da se Vam gnojilo dopošlje.

Plačilni pogoji so: najkasneje v enem mesecu po sprejemu blaga se plača.

Garancija: podpis par dobrih posestnikov naročnikov, če naroči zadruga sama pa pravnoveljavni podpis iste, ali podružnice.

S tem Vam naznanimo, da sme sedaj, ko je podpisana posredovalnica po sklepu Okrožnega kot trgovskega sodišča v Mariboru z dne 24. oktobra 1929 polnopravno za take akcije glasom pravil upravičeni in je ta zadruga ustanovljena glasom njenih pravil samo in edino v prid kmetijstva. Poleg drugih nalog ima posredovalnica glasom teh pravil tudi posredovati skupen nakup kmetijskih potrebščin, kakor: orodja, kmetijskih strojev, vsakovrstnega materijala za zidanje in podobno, ravno tako tudi posredovati skupno prodajo vseh kmetijskih pridelkov in izdelkov.

Zbirajte taka naročila pri posestnikih in jih prijavljajte posredovalnici, da Vam ona prilično preskrbi dobrega dobavitelja, ozir. dobrega odjemalca.

Nabiratelju naročil, to pa samo za apnenčev dušik, plačamo za trud provizije 1% od skupička, torej za 1 vagon 10.000 kg Din 230.

Radi enakosti naročil priporočamo se poslužiti sledečega obrazca:

»Naročamo 5.000 odn. 10.000 kg (z besedami — kg) apnenčevega dušika, oziroma nitrofoskala po nam v okrožnici navedeni ceni, plačljivo v 1 mesecu po prejemu, franko vagon žel. postaja — dobavljivo najkasneje do —.

Za kupnino v znesku Din — jamčiva midva lastnoročno podpisana posestnika, za katero lastnoročnost podpisov jamči sopodpisana zadruga, oz. kmetijska podružnica (ako naroča zadruga sama, zadostuje podpis zadruga).

Kraj, datum in dva lastnoročna podpisa ter podpis zadruga, oz. kmet. podružnice.

Z združnim pozdravom:
Zadružna posredovalnica v Mariboru.

Katere in koliko vrst naj sadimo.

Marsikateri kmetovalec premišlja, kaj naj sadi in katero sorto, da bi čim boljše uspevala. Dostikrat ga mamijo krasni plodovi, ki jih je videl nekje pri sosedu. Ne more se premagati, da ne bi imel tudi on dotične sorte v svojem sadonosniku, ne ozirajoč se na to, ali bo uspevala ali ne. Mnogokrat se zgodi, da pridejo fine sorte v takšne lege, da absolutno ne morejo uspevati. Če sadimo na primer sorto rumeni belfleur v težko vlažno zemljo, ki je ne obdelujemo, nam ne bo delal veselja s krasnimi plodovi. Če je pri tem še zaprta lega, ga napada krvava uš. Nasprotno pa, ako imamo krasno lego, ne sadimo tjakaj manj vredne sorte, temveč one, ki se v dotičnem kraju najbolje obnesejo. — Nikakor nisem za to, da bi se sorte izbirale po nekem ukazu, temveč sade naj se v dotičnem kraju one, ki dobro uspevajo. Pri tem se seveda dandanes moramo ozirati tudi na sadno trgovino, ki zahteva le žlahtno, barvano in debelo sadje. Nadalje moramo gledati, da se število sadnih sort zmanjša do neke gotove meje. Če razstavimo na sadni razstavi sadje, nas bo zainteresirani trgovec vprašal prvo po množini. Seveda pri našem pestrem izboru sort je vagonaska množina posamezne sorte nemogoča. Če skrčujemo sadne sorte, pa spet ne smemo predaleč. Cvet drevesa, ki je prvi začetek sadu se mora najprej oploditi, še le potem se začne razvijati plod. Cvetni prah je odločilen za to, koliko bode sadja. Pomisliti je treba, da vzkali seme od različnih rastlin različno. Od nekaterih vzkali mnogo, od drugih pa zopet malo. Tudi cvetni prah (to je ono rumeno, kar nam ostane na prstu, če se dotaknemo cveta) ni od vsake sadne sorte enako kaljiv. Vsi poznate boskoopskega kosmača, da je to redno a malo rdeča sorta, če ga sadimo samega zase. Pomešan z drugim sadnim drevjem pa je precej rodovit. Boskoopski kosmač ima namreč cvetni prah, ki je silno malo kaljiv. Če je cvetni prah nekaljiv, se plodnica (cvetni del) ne more razviti v sad. S pomočjo kemije so dognali kaljivost cvetnega prahu — ploda pri različnih sortah. Boskoopski kosmač ima kaljivost en odstotek, bojskovo jabolko 90 odstotkov, baumanova reneta 60 odstotkov, londonski peping 50 odstotkov itd. Pri sadonosnikih je treba gledati tudi na to, da enakomerno mešamo štiri sorte, ki imajo mali, oziroma velik procent kaljivosti cvetnega prahu. Vidite, tudi radi oplodbe je važno, do katere meje naj skrčimo število sadnih sort.

Potrebno je dandanes, ako hočemo ostati v sadni trgovini na površju, znižati število sort, da smo v stanu odposlati večje množine samo ene sorte. Pri zasajanju novih sadonosnikov izberimo vsaj štiri sorte iz zgoraj navedenih vzrokov. Pri starejšem drevju pa pridemo do cilja, če ga precepimo, da znižamo število sadnih sort.

Martin Potočnik.

Novo knjige.

Sveto pismo novega zakona: Drugi del: — Apostolski listi in Razodetje. Priredili: dr. Fr. Jeré, dr. Gr. Pečjak, dr. A. Snoj. Te dni je izšla v Ljubljani knjiga, na katero smo že težko čakali. Leta 1925 je izšel I. del Sv. pisma novega zakona: Evingeliji in Apostolska dela. Tako smo dobili v izredno lepem slovenskem prevodu najlepšo knjigo, kar jih je bilo kedaj napisanih: blagovest Gospodovo. — Škoda, da tekom teh let, ki so minula od tedaj, knjiga ni prodrla v vsako slovensko družino. Danes je pred nami tudi drugi del novozakonskih knjig: Apostolski listi in Razodetje. Prevod je v tem delu prav tako dober in lep, in knjiga bo za vsakega izredno zanimiva, ker prinaša tisti del Novega Zakona, ki nam je v splošnem manj znan. Kratke opombe, ki so pod črto, bodo pomagale pri razumevanju težjih mest tako, da bo knjiga razumljiva vsakemu našemu človeku, ki je ohranil vsaj malo ljubezni do Kristusovega nauka. Apostolski listi in Razodetje so važni radi tega, ker nam odkrivajo veliko ljubezen Gospodovih apostolov do prvih kristjanov in ker nam slikajo razmere v prvotni Kristusovi Cerkvi. Poleg tega najdemo na vsaki strani vse polno novih misli o krščanskih resnicah, o krščanskem življenju in o naši pravi sreči. Brez poznanja in razumevanja svetega pisma si ni mogoče misliti prave verske poglavitve, ki je najvažnejša naloga naše dobe. Cena: v platno vezanega Svetega pisma Din 48.—, v trpežen pegamoid, zlata obreza Din 60.—, pol šagrin Din 84.—, celi šagrin, bogato pozlačen Din 128.—. Naroča se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

NAŠA DRUŠTVA

Politike ni več

in zato lahko mirno dovolijo vstop »Slovenskemu Gospodarju« vse kmetijske hiše brez razlike.

Edini domač kmetijski tednik

je za naše kraje »Slovenski Gospodar«. Vsi drugi časopisi prihajajo iz Ljubljane.

Njegovo Veličanstvo kralj Prosvetni zvezi. Predsednik mariborske Prosvetne zveze dr. Eohnjec je z ozirom na udanostno brzojavko, ki se je odposlala Njegovemu Veličanstvu kralju ob priliki občnega zbora Prosvetne zveze, dne 28. novembra, prejel od maršala dvora sledečo zahvalo: »Njegovo Veličanstvo kralj je z zadovoljstvom sprejel Vašo udanostno brzojavko, katero ste poslali v imenu Prosvetne zveze v Mariboru, in je blagovolil odrediti, da Vam sporočim Njegovo srčno zahvalo. Minister dvora Jevtič.«

Krščanska ženska zveza ima v nedeljo, dne 15. decembra ob 7. uri zvečer v veliki dvorani Narodnega doma božičnico. Obdarovanih bo 197 revnih članic. Vstopnice se dobijo pri vseh odbornicah. Čisti brebitek se bo porabil v nadaljno podporo revnih članic. Spoštovane članice kakor tudi podporni člani se vabijo, da se v obilnem številu udeležijo te prireditve.

Sv. Marjeta niže Ptuj. Bralno društvo priredi na Štefanovo, dne 26. decembra v Slomškovem domu igro »Iz smrti v življenje«, — mladeci pa šaljivo burko »Čarodejna brivnica«. Zato znanci in prijatelji, ta dan ne v gostilno, ampak po večernicah v dvorano, kjer se boste nasmejali našim malim, iz igre pa posneli resno delo naših misionarjev. Na svidenje!

Za božične praznike

kupimo letos v Tiskarni sv. Cirila
v Mariboru

JASLICE iz lepenke po ceni 3.—, 5.—, 6.—, 7.—, 7.50, 13.—, 20.—, 23.—, 24.—, 48.—, in 70.— dinarjev.

JASLICE IZ LESA: srednje Din 2.940.—, velike Din 4.000.—.

OKRASKE ZA BOŽIČNO DREVO.

SVEČICE ZA BOŽIČNO DREVO.

PAPIR, KREP IN SVILENI, kot tudi listje za izdelavo rož.

IZREDNO LEPE IN POCENI RAZGLEDNICE.

Božična in novoletna darila za otroke in odrasle!

Vse blago je na novo došlo, zato v najboljši in novi izdelavi!

TRGOVCI POPUST!

Kupujte torej

**V TISKARNI SV. CIRILA
V MARIBORU**

Polenšak. Prihodnjo nedeljo, dne 22. decembra ima po maši v mežnariji naše Katoliško slovensko izobraževalno društvo svoj redni letni občni zbor. Mladi in stari, moški in ženske, pridite v obilnem številu k občnemu zboru, da boste videli in slišali, kako se gibljemo s svojimi 80 naročniki Slov. Gospodarja. Kdor še ga nima, naj si ga naroči v društvu. Leta 1930 naj ne bo na Polenšaku hiše brez tega starega katoliškega kmečkega in slovenskega borbiteja. Pa tudi druge katoliške časopise si lahko tu naročite. In vsak naj postane ud bralnega društva, da nas bo močna in nepremagljiva četa.

Ponikva ob južni železnici. Tukajšnje katoliško prosvetno društvo priredi na sveti večer ob 10. uri v stari šoli svetemu času primerni lepi igri »Na betlehemskih poljanah« in »Sirota«. Prvo igrajo fantje, drugo dekleta. — Igrati se bosta na Štefanovo ponovili. Če bo treba, tudi na Novo leto. Vabimo vse zavedne Ponkovičane! Vstopnina bo malenkostno. Čisti dobiček bo za Slomškov dom, za katerega se je že les iztesal. Dobra letina naj vse vzbuduje k darežljivosti! Torej na svidenje!

Sv. Benedikt v Slov. goricah. Vsem je še v spominu lepa igra »Devet križev«, ki so jo naša Orli vprizorili dne 27. oktobra in 1. decembra. Sporočamo vsem ljubiteljem lepih iger, da Orli vprizore na Štefanovo 26. decembra še lepšo igro, namreč »Deseti brat«.

Krajevne Kmetijske zveze! Sporočite nemudoma, koliko koledarjev Kmetijske zveze za leto 1930 vam naj pošljemo! — Kmetiska zveza v Mariboru.

Krojaškega učenca sprejme takoj ali pozneje Jakob Bela, krojač, Sv. Urban pri Ptuj. 1503

Desetletnega močnega fanta in petletno dekle se da za svoje. Poštnoležerice Sv. Trojica v Slov. goricah št. 14. 1499

Kuhinjsko posodo vse vrste dobite v trgovini Fr. Senčar, Mala Nedelja. 1501

Krojaška obrt z vso opremo se zaradi preselitve takoj odda v prometnem kraju, 3 km od železnice v mariborski oblasti. Eventuelni interesi naj v svrhu razgovora sporočijo dan prihoda. Naslov in upravi lista. 1532

Ekonom več v vseh panogah kmetijstva, kakor vinoreje in sadjereje, samec z večletno prakso, želi spremeniti doseganje službo s 1. januarjem ali s 1. februarjem 1930. 1531

Uljudna prošnja.

Na vse župne in občinske urade ter na vse zadrage smo poslali te dni plakate za »Slovenskega Gospodarja«. — Uljudno prosimo, da zavoljo dobre stvari, ki jo je »Slovenski Gospodar« uvedel, dajo naprošeni plakate razvesiti. Vsak človek naj ve o naši podpori.

Slovenjgrдец. »Naše misli niso božje misli!« Ko v jeseni listje pada raz dreves, vemo, da se bliža zima. Kadar spremljajo truplo starčka na pokopališče, si mislimo: V letih je bil, ni mu bilo pomoči, umreti je moral. Če pa se odpre grob, da pokrije truplo moža v najlepših letih, se s čudom vprašamo, je li mogoče? Tako je bilo, ko smo spremljali v četrtek, dne 28. novembra tega leta k zadnjemu počitku kaplana Mirka Štruc. Zvest služabnik Gospodov je bil, priljubljen vsepovsod, kjerkoli je deloval. Rodil se je 18. julija 1900 v Slovenjgradu. Tu je hodil v ljudsko šolo. Ker je bil nadarjen, so ga poslali starši v Maribor v gimnazijo. Mnogo žrtve jih je to stalo, a storili so to radi iz ljubezni do sina, ker so upali, da postane duhovnik. In postal je služabnik Gospodov ne toliko radi želje staršev, ampak ker ga je klical Gospod. Dne 20. julija 1923 je v slovenjgraški cerkvi pel prvo sveto mašo. Tri leta je nato služboval v Guštanju. Težavna je bila tam njegova služba, posebno še, ko je moral po odhodu mil. g. dr. Franca Cukala, tedanjega župnika, dalje časa sam opravljati vse delo. A z veseljem je storil vse, nič ni tožil, vedno je bil vesel, vsakemu je rad pomagal, vestno in natančno je izpolnjeval dolžnosti dušnega pastirja in ravno s tem si je pridobil srca otrok in odraslih. Nad 70 otrok iz Guštanja je bridko jokalo ob njegovem grobu, ki so prišli pod vodstvom tamošnjega učiteljstva s šolsko zastavo, da ga spremljajo k zadnjemu počitku. In velika množica odraslih guštanske župnije je s tužnim srcem stala ob grobu svojega nekdanjega dušnega pastirja in prijatelja. Po treh letih je bil prestavljen v Griže. Tudi tukaj se je z istim veseljem in z isto vnemo oprjel dušno pastirsko delo in radi so ga imeli vsi, tako je izpovedal mož, ki je prišel na njegov pogreb. Letos je bil prestavljen v Gornjo Len-

davo. Ker pa je bila ta postaja zanj pretežavna, je prosil za premostitev. Prišel je med tem v Slovenjgrдец k operaciji, kateri je radi slabega srca podlegel. V nedeljo še vesel — v torek zjutraj ob enih pa je že izdihnil svojo blago dušo. Kratko dobo je deloval v vinogradu Gospodovem — a storil je mnogo za zveličanje duš. Bog mu bodi za to dober plačnik. Lep je bil njegov pogreb, prišli so ljudje iz vseh krajev, da mu izkažejo zadnjo čast. Slovenjgraški pevci so mu zapeli dve žalostinki, č. g. dekan Ivan Jurko je ob asistenci dveh njegovih sošolcev blagoslovil njegove telesne ostanke ter se z lepimi besedami poslovil od njega. 24 duhovnikov je spremljalo svojega rajnega sobrata z žalostnim srcem, ker žetev je vedno večja, delavcev vedno manj. Za krsto so šli potrti njegovi sorodniki in najboljši prijatelji, njegov duhovni oče in mati — vdova. Mnogo bridkega je morala že prestati, a najhujši udarec je bil zanjo, ko je spremljala svoje upanje h grobu. Naj veljajo njej besede svetega pisma: »Žena, ne jokaj; žegar Bog tepe, tega ljubi!« Blagi duši pa večni mir!

Zavodnje. Dne 2. decembra smo imeli pri nas veliko slovesnost. Obhajali smo srebrni jubilej župnikovanja, plodonosnega pastirovanja našega prečastitega gospoda Janeza Rožman, duhovnega svetnika. Vsa župnija se je potrudila, da ta redki jubilej na čim lepši način proslavi. Nabito polna cerkev ljudstva je poslušala ganljivi slavnostni govor prečastitega monsignora in dekana g. Ivana Rotner iz Škal, kojega lepe besede so presunile sleherni srce in mislim, da ni bilo enega poslušalca, kateremu se ne bi oko orosilo. Po končani slavnostni maši je šolska mladina z dekliško zvezo in ostalimi udeleženci napravila špalir pred župniščem. Tu so razne deputacije čestitale jubilaru. Ponosni smo in lahko nas marskateri zavidajo, da imamo tako vrlega dušnega pastirja, kateri pase neustrašeno svoje ovčice že dolgih 25 let. Deloval je mnogo ne samo na cerkvenem temveč tudi na gospodarskem polju in si s tem pridobil red svete Save.

Jarenina. (Miklavžev večer.) Veliko veselje ste napravili neumorno delavni gospodični učiteljici Strajnsadova in Kosmačeva naši šolski mladini s prireditvijo ljube igrice »Miklavž pride« in z bogato obdaritvijo daril. Ne samo otroci, tud njih starši so se veselili te srčkane prireditve in zato napolnili prostorno dvorano do zadnjega kotička. Za podobne prireditve so starši in mladina prirediteljicam hvaležni.

Šmartno v Rožni dolini. Po kratki bolezní je umrla ravno en teden za materjo, vzgledna žena in blaga mati Antonija Krajnc ter zapustila moža — cerkvenega ključarja — in štiri male otročiče. Vsa župnija je sočustvovala z nesrečno hišo. Na sedmini je nabrala Lizika Smodej 66 Din za novo bogoslovnico v Mariboru, kakor je ista malo prej na sedmini družbenke Točaj nabrala v isti namen 110 Din. — Letos tudi druga požrtvovalna dekleta kaj pridno po vaseh nabirajo za bogoslovnico ter znašajo kakor pridne čebelice lepe zneske skupaj. Hvala darovalcem in nabiralkam!

Sv. Trojica v Slov. goricah. Predobrega in zmiraj ljubeznivega Dvoršekova Cenca in ni več med nami. Pokopali smo ga prejšnji teden v pondeljek. In veličasten pogreb, kakršnih naša fara ni vajena, je pokazal, kako je bil pokojnik vsestransko priljubljen in spoštovan. In res. V njem je bila zlato srce. Za potrebnega je imel, zmiraj prijazno besedo in darežljivo roko, cerkvi in samostanu je bil velik dobrotnik, porčanski občini pa delaven odbornik. Bil je tudi skrben oče svojim otrokom, dober mož svoji ženi ter vnet kristjan in prepričan tretjerednik, ki se ni bal, pokazati svoje krščansko prepričanje tudi na zunaj. Ob odprtem grobu se je z ganljivimi besedami poslovil od njega domači gospod župnik v imenu cele fare, v imenu porčanske občine in v imenu samostanske družine. In v tem trenutku ni ostalo nobeno oko suho.

Nežno dišec

In stanoviten je parfum, ki ga vsebuje milo Elida Favorit. Ono ima vse dobre lastnosti, ki jih zahtevamo od res dobrega mila, je blágo in čisto ter polepšava polt. Kljub temu, da se močno peni je zelo izdatno in to vsled njegove izredne kvalitete.

Milo ELIDA Favorit

1437

Vsi smo čutili, da smo s pokojnikom izgubili enega naših najboljših faranov. Bodi ti, dobri Cenc, zemljica lahka! Njegovi težko preizkušeni ženi — vdovi, sinovoma in hčerki pa bodi ljubi Bog tolažnik!

Sv. Anton v Sl. gor. Pri nas je zadnji čas vse polno novic. Mnogo parov si je ta pred-adventni čas naložilo zakonski jarem; pa tudi nemila smrt kosi brez razlike stanu in starosti. Tako je med drugimi v Gospodu zaspal, previden s svetimi zakramenti blagi mož in oče treh že odraslih otrok, Ludvik Rek, posestnik v Pešenem vrhu. Pokojni je zadnji čas mnogo trpel v zavratni bolezn, a je vse lepo vdano prenašal. Naj počiva v miru! — V soboto, dne 23. novembra pa smo spremili k zadnjemu počitku komaj 28 letnega zdravnika g. dr. Ivana Serneca, sina pokonega podpolkovnika Alojza Serneca. Mladi doktor je komaj pred enim letom začel izvrševati tukaj v rojstnem kraju svojega očeta svoj poklic. A zavratna jetika ga je položila na mrtvaški oder, ko bi še tako rad živel. Za njim žaluje cela župnija, osobito bivši njegovi pacienti, posebno pa njegova žena z otročičkom. Sladko spavaj!

Sv. Anton v Slovenskih goricah. V nedeljo, dne 24. novembra tega leta je bil pri nas veselja dan. V Zgornji Brengovi pri posestniku Francu in Mariji Zorko se je slovesno blagoslovil med streljanjem topičev krasen novi veliki križ. Blagoslovil ga je čast. gospod župnik Škof od Sv. Antona v Slov. goricah.

Ta križ stoji na križpotju romarske ceste in na meji antonjevske in trojiške župnije ter na meji občine Zgornja Brengova in Osek. — Križ sta dala postaviti Franc in Marija Zorko v trojni spomin in sicer: prvič v zahvalo za srečno vrnitev hišnega gospodarja in očeta iz svetovne vojne, drugič v zahvalo srečne rešitve iz smrtne nevarnosti in ozdravljenja težke bolezni, tretjič v spomin bridkega trpljenja in smrti našega Gospoda in Zveličarja Jezusa Kristusa, ki je kralj neba in zemlje. Vse Bogu v čast. Pri tej slovesnosti so veseli gostje zbrali za novo bogoslovje v Mariboru 305 Din in k temu sta še pridjala hišni gospodar in gospodinja 10 Din, tedaj skupaj 315 Din. Vsem darovalcem podeli mili in ljubi Jezus svoj sveti blagoslov in bodi jim večni plačnik v svetem rajju.

Sv. Benedikt v Slov. goricah. Slovesnost, ki smo jo v nedeljo, dne 1. decembra obhajali, nam ne bo kmalu izginila iz spomina. Veljala je 95 našim vojakom, žrtvam svetovne vojne. Izvršila se je ob veliki udeležbi dolačinov in sosedov na kaj ganljiv način. Ob pol 10. uri so v veličastnem štiristopnem sprevedu prikorakali naši bivši vojaki k cerkvi, njim na čelu apačka godba, antonjevske bojovniki, naši gasilci in Orli v krojih, ki so se primerno porazvrstili okrog spomenka. Moški zbor zapoje »Gozdlič je že zelen«, č. g. kaplan Brvar, kot bivši vojni kurat, pa v srce segajočih besedah opiše velike žrtve naše župnije in nato

v vezani besedi proslavlja padle junake. Ko konča, pade zavesa in prikažeta se 3 metre visoki spominski plošči iz kararskega mramorja, nad njima krasen gotiški križ s Križanim, lepo vzdani v južno cerkveno steno. Obenem zablščijo zlati napisi na proščah. Na njih vrhu so vklesane besede: Župnija domača, glej, vse te sinove je strašna svetovna vojna ti vzela! O, moli za nje, da Gospodova milost bo tvoje junake v nebesa sprejela! — Nato sledita letnici 1914 in 1918, ki pomenita začetek in konec svetovne vojne. Potem sledijo po občinah razvrščena imena padlih junakov z rojstnimi in smrtnimi podatki. Kar milo se stori človeku, ko čita posamezna imena. Za župnijo 2600 duš 95 padlih! Imenik zaključuje besede: Večen vam spomin! Svoji svojim 1929. Sedaj blagoslovi križ in plošči domači č. g. župnik ob asistenci domačega č. g. kaplana in č. g. Ciglarja od Sv. Ane v Slov. goricah. Nato opravijo libero za padle. Slovesnost, ki jo je poveljčala godba s tremi žalostinkami in salva z bližnjega hribčka, je zaključil moški zbor s pretresljivo pesmijo »Oj Doberdobe«. Nato se je opravila v cerkvi asistirana pozna sv. maša za padle junake, drugi dan pa mrtvaško opravilo, katerega so se udeležili v polnem številu sorodniki padlih in darovali sveto obhajilo za nje. Dan in noč pa je gorela lučka v svetilki pred spomenikom.

Gornja Radgona. Ob priliki blagoslovitve občinske kapele in Zemljičevega križa v Lomanoših so zbrali gostje pri Alojzu Zemljiču Din 253 za Dijaško kuhinjo v Mariboru. Vsem darovalcem najlepša zahvala!

Ljutomer. Žrtev sekire je dne 4. tega meseca postala dobro uspevaajoča lipa, stoječa v vrtiču na glavnem trgu v Ljutomeru med hišo mestne hranilnice ljutomerske in hotelom Herndl. To lipo je dne 1. decembra 1919 vsled sklepa takratnega gerentskega sosveta ljutomerskega, torej na obletnico osvobojenja vsadil takratni redar Vido Habjanič. — Slednji je menda sluteč, da grozi lipi pogin, v tekočem letu vposlal na mestno občino Ljutomersko dva dopisa, da se to lipo pusti stati na mestu, kjer je bila vsajena na obletnico osvobojenja. Ker pa je mestna hranilnica Ljutomerska zaposila za odstranitev tega drevesa, jo to zadevo mestna občina predala v ev. izvršitev olepševalnemu društvu. Lipa je padla, a na tem mestu se bo povečal vrt in skozi istega bodo napravljeni prehodi v poslopje mestne hranilnice.

Ljutomer. Prelomil si je kost spodnje čeljusti na neznan način pri čiščenju ograje na ljutomerskem pokopališču pokopič Peter Lebar. Pomoči si je moral iti iskat v mariborsko bolnico.

Ljutomer. Čitatelje tega lista se opozarja, da se kvaterni sejem v Ljutomeru, ki pade letos ravno na rojstni dan Njegovega Veličanstva Kralja Aleksandra I. dne 17. decembra preloži na drugi dan v sredo, dne 18. decembra tega leta.

Ljutomer. Gasilni dom. Krasna stavba gasilnega doma, ki bo gotovo v okras mesta Ljutomer, posebno pa dosejaj tako zapuščen okolice postajališča Ljutomer je dozidan in pod streho, stolp pa se še dogotavlja. Da je ta stavba kljub izrednim slabim vremenskim neprilikam dograjena in je treba sedaj čakati samo dovršilnih del v bodočem letu, gre čast posestnikom iz mesta in okolice, ki so prav marljivo brezplačno dovažali potrebni material. Tudi vsestranska požrtvovalnost članov gasilskega društva ni izostala.

Polenšak. V najlepši dobi svojega življenja, star komaj 20 let, je podlegel kruti jetiki mladenci Anton Nedelko iz Ilušaka. Le par dni za tem pa so že spet mogočno in otožno zadeli naš zvonovi, naznanjajoč, da je umrla okoli 70 let stara Neža Horvat iz Lasigovec. Rajnima večni mir, preostalim pa naše sožalje! — Pa tudi veselih gostüvanj nam ni manjkalo. Prva nam je ušla organistova hčer in cerkvena pevka Lizika iz Braslavca; vzela

si je za sonositelja zakonskih križev in težav marljivega drevesničarja Martina Novak iz Zasadov. Podjetni kmet Franc Žgeč iz Zamenc je kar sosedovo Micko privedel na svojo lepo kmetijo. Samcuk-mehanič Potrč iz Zasadov si je vzel za gospodinjo čevljarjevo hčer Plohljevc. Pridno Marijno družbenko Tereziko Roškar iz Pritinske je poročil lušter fant čevljar, član in odbornik katoliškega izobraževalnega društva, član sosveta občine Polenci, stalni naročnik Slovenskega Gospodarja Martin Janžekovič iz Lasigovec. On pa je privedel nevesto na svoj dom, ki si ga je sam še le letos postavil. Vsem novoporočencem mnogo sreče.

Polenšak pri Ptuju. Po dolgem času, celo več let je prav prefrigan, neodkrit in zvit dihur prav oblastno in mogočno strahoval perutnino po naših kurnikih tako, da celo nobena ključavnica ni bila dovolj močna, da bi je ta hudoča ne odbila ter kurnika prav lepo osnažila. A ti prešmentani »pureki«, ki so minuli teden v noči izginili od neke hiše v Lasigovcih, so pa bili tako usodni, ter tega oblastnega dihurja izdali v dveh človeških podobah. Oko postave je bilo tako oprezno, da je tudi poluknilo v zašito vrečo, ter na veliko začudenje vseh prisotnih izsulo iz nje prav lepo rejene, mastne pureke. Je umevno, da je zdaj ta dvo-nogi dihur, ki je bil strah vsem kurnikom, pa tudi shrambam za mast in svinjetino — odletit in ujet. Upamo, da bodo zdaj naši kurniki kaj bolj varni pred to dihursko strahoto, posestniki perutnine pa vsaj par uric mirno spali.

Št. Janž na Dravskem polju. Dne 1. decembra tega leta so naše orglje, o katerih smo že poročali, prejele svoj krst iz rok preč. gosp. dekana Alojzija Sagaja. Par dni poprej so pri kolavdaciji prestale strogo poskušnjo pod rokami gospoda Gašpariča iz Maribora. Tvrđki Brandl smo hvaležni, da nam je postavila to delo. Na prostoru, kjer bi se komaj dale postaviti dve navadni omari, je mojster spravil pod streho celo družino orgeljskih piskačev, 654 po številu in to v popolnem soglasju od najmanjših pritlikavcev do velikih starcev, ki so vsled nizkega oboka morali sključiti svoje glave. Glas orgelj je veličasten in je to delo gospodu Brandlu v vso čast.

Prihova. Žalostne in vesele novice. Zadnji petek smo pokopali starčka, pa vendar mladeniča v starosti 77 let, Štefana Černeck. Bil je slovesno pokopan v spremstvu treh duhovnikov. Zaslužil si je slovesen pogreb, ker je bil velik dobrotnik cerkve. V svoji oporoki se je spomnil tudi raznih dobrodelnih namenov

in domačil: ubogih. Bil je star naročnik Slovenskega Gospodarja in raznih nabožnih listov. Bog mu povrni v večnosti vse dobra dela. — Na gostiji Pučnik-Zidanšek smo nabrali pri licitaciji sodčeka vina 350 Din za voz opeke novega društvenega doma. Tudi prvi radio imamo na Prihovi. Smo ga že veselo poslušali in so veselimo, da ga bomo ob nedeljah po večernicah še večkrat smeli poslušati.

Majšberg. Dne 1. decembra je zatisnila za vedno svoje trudne oči žena skoraj svetovno znanega in že tudi pokojnega g. Antona Sagadina, veleposestnika v Medvecih, 72 let stara. Vzgojila je osem otrok, pet sinov in tri hčere, ki so že vsi dobro preskrbljeni. Najstarejši je ostal v Galiciji gotovo mrtev, drugi je podpolkovnik v žandarmerijskem polku. Bila je priljubljena žena, skrbna mati in dobra gospodinja. Ostani jej trajen spomin in zemljica ji bodi lahka! Za ves trud pa in trpljenje, milo naj ji Večni da plačilo!

Sv. Štefan. Redko se oglasimo v našem ljubem »Slovenskem Gospodarju«, pa zato zdaj bem vrstic. Zapustila nas je vzorna in pri vseh priljubljena učiteljica gđ. Marija Hrček in je odšla na novo službeno mesto v Polje. Jokali so se otroci, ko so zvedeli za premestitev. Sklenili smo na spomlad povečati in dvigniti naš žagred v nadstropje. Sezona porok bo, kakor se čuje, v predpustu prav rekordna. — Sadna letina je bila letos bogata. V primeru z drugimi kraji smo tukaj trezni ljudje, saj kakega večjega pretepa letos še ni bilo, četudi smo včasih malo »ginjeni«. Večnega dežja in blata smo že do grla siti.

Sv. Jedert nad Laškim. Na Katarinino sta bila poročena Jožko Golouh, po domače Sadovšakov iz Rečice in Terezija Petek iz Golc, oba vrla člana naših mladeniških organizacij. — Starešine sta bila ključavničarja župne cerkve. Na njuno pobudo so veseli svatje darovali in zbrali 1530 Din za novo Slomškovo cerkev v Gornji Rečici z željo, da bi nova zakonca obhajala srebrno poroko že v novem svetišču, ki bo, če Bog da, stalo na njunem zemljišču slavnemu škofu na čast.

Gorica pri Sv. Jederti nad Laškim. Umrl je dolgoletni naročnik Slovenskega Gospodarja Janez Šterban, po domače Tišlar. Še kot vpo-kojeni rudar je rad opravljal zidarska dela, dokler ga ni vodenika spravila v večni pokoj.

Laški okraj. Kakor slišimo, pripravlja vlada v Beogradu nov lovski zakon, kateri je potreben marsikatero izpremembe. Kakor znano, je še veljaven večinoma stari štajeski lovski zakon. Na omenjenem zakonu niso interesirani samo lovci, ampak tudi kmetje, če-

prav se z lovom ne pečamo, kajti divjačina se redi in pase ne samo po naših gozdovih, ampak tudi po naših poljih in sadnih vrtih. Na vsak način mora vlada vprašati tudi kmetijske organizacije, to je predvsem Kmetijsko družbo. Za naše kmetijstvo bi bil gotovo najidealnejši tak lovski zakon, kakor ga je sklenil bivši kranjski deželni zbor leta 1913, kateri pa takrat ni dobil cesarjevega potrjenja, in sicer menda zato ne, ker je imel geslo: smrt zajcu. Potrjen pa gotovo tudi ni bil iz političnih razlogov, ker so se varovale pravice nemških graščakov in liberalnih purgarjev na bivšem Kranjskem. Taki in enaki razlogi bi pa seveda sedaj lahko odpadli. — Nositelj državne misli je gotovo kmet, kateremu se lahko da pravica, da sme usmrtiti zajca, ko mu uničuje sadno drevje. Imamo pa v našem okraju, ki spada proti Jurkloštru, že pod takozvani Urwald v zadnjih letih veliko divjih svinj, ki so ne katerim kmetom uničile krompir, koruzo, pa tudi drugo žito. To ni več šala, ampak življenjsko vprašanje marsikatero kmetijske družine. V našem okraju je zelo veliko kmetij, ki ne pridelajo čez 30 mernikov pšenice in 20 mernikov koruze in to v srednje dobrih letinah. Imamo zelo hribovite lege in posestva med gozdovi, kjer je pridelek manjši. V slučaju, da pride uima ali pa, kar se zadnja leta redno dogaja, da po nočeh pridejo na naše njive divje svinje, nastane v itak revnih kmetijskih in kočarskih družinah pravo pomanjkanje in lakota. V slučaju, da si kmet ne bo smel škodljive divjačine sam pokončevati, kar se bo najbrž zgodilo, zahtevamo, naj se tudi divje svinje smatrajo kot lovne živali, da so potem lovski najemniki prisiljeni odplačevati škodo, povzročeno po divjih svinjah. Sresko načelstvo v Laškem, oziroma banska uprava naj poskrbita, da bo uprava jurkloštrske graščine pričela čistiti svoje obširne gozdove pri Sv. Trojici in na Volušu, ki so bili pred let popolnoma izsekani, in so sedaj poraščeni z robidovjem in srebotjem, kamor ne more noben lovec in so varno gnezdo divjih svinj. Upam, da ne pišem zastonj, gre za našega kmeta!

Prva kmečka predstava v mariborskem gledališču. Da tudi kmetovalci — okoličani lahko proslavijo desetletnico mariborskega gledališča, vprizori Narodno gledališče v Mariboru v nedeljo, dne 15. decembra ob 3. uri popoldne prvo kmečko predstavo po najnižjih cenah. Vsi sedeži brez razlike po 5 Din, stojišča po 3 Din. Vprizori se pretresljiva drama iz vojnih dni »Stilmondski župan«. Naročajte pravočasno vstopnice skupno po dopisnicah.

Knjiga kakor kino
so Karl May-evi spisi
ki so do zdaj izšli 8 zvezki po Din 18.—
v TISKARNI SV. CIRILA V MARIBORU.

Priprava na poroko . . .

Nikdo ni več verjel, da bo gospod Stanko zakonski mož. Kako je presenetila malo mestece vest: Davčni upravitelj bo poročen z Verico. Vsi resno misleči so bili mnenja, da si je izbral v premožni, gospodinjski in bolj jesensko samski Veri primerno družico na konec poti, ki jo bo še moral prekrevsati skozi življenje. Ženitvi dorasle neveste so zbijale šale iz Verice, ki je že bila davno Vera in baš ona bo dobila pred zatonom uživanja zakonske sreče tako dobrega moža.

O Stanku ter Veri so znosili ljudje med oklici ne pranger javnega presodka vse, kar so

znali dobrega, slabega in popolnoma izmišljenega.

Odrešena Verica je pripravljala gostijo, vabila sorodstvo ter prijatelje za soboto ob eni uri popoldne. Njen ljubček Stanko je imel kot strasten hribolazec pred poroko le eno željo, da bi vzel čisto sam slovo od priljubljenih vrhov, na katerih je prebil toliko nedelj in praznikov — v uživanju raja razgleda navzgor ter navzdol.

Te skromne želje mu pač ni odrekla niti Verica, ki je imela tolikanj skrbi s pripravami za pošteno gostijo.

Njena ljubeznivost radi samskega — adijo od planin je hušnila tako daleč, da mu je lastno-ročno napolnila nahrbtnik z jedjo ter pijačo.

V petek popoldne in to je bilo v starožen-skem poletju koncem novembra se je odpeljal hribolazec Stanko do one postaje, odkoder je nameraval doseči cilj najlepšega razgleda za slovo dolgo — dolgoletnemu samskemu stanu . . .

Ko je začel pohod navkreber od postaje, je bilo še lepo vreme. Nekako v sredini steze so se spoprijeli oblaki od vseh strani in ulilo se je po planinah in dolinah. Hvala Bogu, Stanka ženi-na je zajela starobabja ploha baš pri kočuri znanega aparja. Pod streho ni bilo nič hudega in

STVOGG

cerkvene vseh velikosti, navadne, voščene Ia, Iia in IIIa, slikane —
KADILLO po najugodnejših cenah
kupite v TISKARNI SV. CIRILA V MARIBORU, KOROŠKA CESTA 5.

ZARAZVEDRILLO

Hudo. Gospod Zvitez je imel navado, da je, kadar je njegova žena spala, zopet vstal in šel v krčmo. V posteljo pa je položil psička, ker je ravnotako smrčal kot njegov gospodar. Nekega jutra je Zvitez opazil, da je žena zelo sitna in čemerna. Bal se je, če ni morda ona kaj opazila. Da bi se prepričal, je rekel: »Jaz menim, nocoj ponoči sem pa zelo smrčal.« — »Smrčal?« odvrne žena. — »Lajal si ob dveh ponoči, in ko sem te hotela zbuditi, si me celo v roko ugriznil.«

Zasluzeno plačilo. Mlad človek, ki se je rad vtikal v verske stvari, je pripovedoval v družbi, da se duše po smrti res selijo iz človeka v živali, ker še sam dobro pomni, da je bil zlato tele. Prebrisana gospa pa ga plača prav dobro, rekoč: »Gospod, razven zlata niste še prav ničesar zgubili od takrat!«

Šolarska modrost. Učitelj: »Kaj nas uči usoda Ludovika XVI.?« — Učenec: »Da ne smemo glave nikoli izgubiti.«

»Ni pravice na svetu!« je rekel mali učenček. »Učitelji dobivajo plačo, izdelovati šolske naloge pa moramo mi!«

Po poroki. Žena možu. »Kot ženin si večkrat klečal pred menoj na kolenih. A zdaj, ko imaš mojo doto, greš svoja pota.« Mož: »Seveda, to se razume! Ti si me s svojo doto pač zopet na noge postavila!«

Profesor pride utrujen domov, sede v naslonjač, si prižge cigaro in v prijetni dremavici nekaj premišlja. Njegov šestletni sinček ga vpraša: »Atek, kdaj pa je Mrtvo morje umrlo?« — Profesor: »Ne vem dragec.« Pet minut odmora. Naenkrat se ožunači in vpraša ponovno: »Atek, kam pa splavajo sanje, ko se zbudimo?« — Oče pomrma: »Ne vem, dete!« — Mali radoznalec je bil vidno razočaran nad odgovorom, vendar ni obupal in je po krajšem odmoru prišel z novim vprašanjem na dan: — »Atek, zakaj pa imajo ribe toliko iglic

v trebuhu?« — Sedaj pa je bilo očetu že preveč in je nevoljno zeukal: — »Ne vprašuj toliko, tepček nemirni!« — Mali se odmakne proti vratom in vpraša ves začuden: »Ata, kdo te je pa napravil za profesorja, če prav ničesar ne veš?«

Najboljša žena. Tikvič, mirna in pohlevna dušica, je imel zelo prepirljivo ženo. Vselej je morala imeti zadnjo besedo. Ko ga nekoč zelo ošteva vpričo prijatelja, reče mož: »Nič se ne kregaj, saj vem, da imam najboljšo ženo izmed vseh.« — »Hudiča imaš, ne pa najboljšo ženo!« se zadere žena.

Pošten najditelj je prinesel ustreljenega zajca na urad za izgubljene reči. Uradnik mu je rekel: »Dobro! Ako se tekom enega leta ne javi, je vaš.« — »No, dober tek!«

»Vi bi bili izboren plesalec, ako ne bi imeli dveh reči,« je dejala plesalka začetniku. »In kakšni sta ti dve reči?« je vprašal nerodni plesalec. »Vaši nogi!«

Vrag v suknji. Mojster si hoče obleči površnik, a ne najde rokava. Jezi se: »Ali je vrab v suknji!« — »Ni šel!« pravi vajenec.

Krasno vinsko trsje različnih sort z jamstvom odda iz podružnice št. 11j, Velenje Dolinšek, Kamnica pri Moriboru. Zahtevajte ponudbo! 1518

Proda se lepo posestvo, 9 oralov. — Feliks Zatljar, Jablanca, Sv. Barbara. 1528

Ovčjo volno, arovco, staro železje, baker, medenino, svinec, cink, kosti in papir kupi in plača najboljši A. Arbeiter, Maribor, Dravska 15. Iščem stalne nabiralce. 1529

Izjavljam, da nisem plačnik za dolgove, ki bi jih kjerkoli napravil moj sin Miha Gorenšek. — Jožef Gorenšek, posestnik, Stranice, Konjice. 1523

Mlado psico — nemško dogo — kupim. Ponudbe na naslov: Grögl, Sv. Rupert v Slov. goricah. 1520

Kmetovalci! Kdor hoče svoje pridelke dobro prodati, naj se obrne na trgovsko agenturo F. Jarh, Maribor, Koroščevo 20. Informacije vsak čas na razpolago. Pri pismenih vprašanjih je priložiti znamke za 3 Din. 1516

Sodarske pomočnike sprejme pri polni oskrbi Fran Repič, sodar, Trnovo, Ljubljana. Sprejme se istotam tudi vajenca. 1524

Vajenca sprejemem takoj po dogovoru, tudi s hrano. Ciril Razboršek, mizarstvo, Taborska ulica 22, Maribor. 1530

Posestvo z vinogradom v izmeri okol 26 oralov v bližini cerkve in šole pri Sv. Rupertu v Slov. goricah v najlepši legi, z velikimi sadonosniki, se proda za Din 250.000. Pojasnila daje iz prijaznosti učitelj Grögl Feriks pri Sv. Rupertu v Slov. goricah. Gotovine je treba Din 150.000. 1521

Lepo posestvo v Savinjski dolini, četrt ure od kolodvora z lepimi poslopji in 15 oralov zemlje je ugodno na prodaj. Ponudbe na: Lovro Čremožnik, Celje, Cankarjeva ul. 4. 1519

Zahvala.

za vse izraze pristrčnega sočustvovanja ob prebriski izgubi mojega soproga, oziroma brata, strica, svaka, gospoda

Josipa Lasbacherja

šolskega upravitelja v pokoju

se iskreno zahvaljujem. Posebno zahvalo pa izrekam častiti duhovščini, zdravniku dr. Zorecu, gospodom guvernerom, županu Goriškemu, župniku Pšundru, oblastnemu šolskemu nadzorniku v pokoju Senekoviču, predsedniku sres. učiteljskega društva Vavdi, zastopniku N. J. N. šol. uprav. Hrenu, domačemu učiteljskemu zboru in šolski mladini, stanovskim tovarišem, pevcem in njegovim nekdanjim učencem, gasilnemu društvu, vsem darovalcem cvetja in vencev ter sploh vsem, ki so mojega nepozabnega pokojnika spremili na zadnji poti.

1527

ANTONIJA LASBACHER.

na sredi poti je bil tudi. Le nesrečni apnar mu je razložil čisto resno, da se ne bo, če se bo, zvedrilo pred jutrajno zoro, ker je zaprto nebo od vseh strani.

Kaj je hotel ljubitelj planin — ženin Stanko, naprej ni mogel, nazaj tudi ne, je pač ostal v gostih pri apnarju.

Beseda je dala besedo in pri brleči leščerbi je priromal Stankov nahrbtnik do pregleda.

Vsa čast nevesti, ki je znala izvoljencu tako izbrano v jedi in pijači ovenčati zadnji samski večer ne za enega, ampak prav obilno za dva.

Zunaj je nabijal dež, Stanko in apnar sta pela slavo alkoholu in mesu, ki naj prelevi radodarnega gostitelja iz hribolaznega samca v zapečnjaškega moža!

Enkrat popolnoči je bil nahrbtnik pri dnu. Apnar je bil pripravil prenočišče za oba z obljubo, da bo fanta zbudil ob sedmi uri, da pohiti na kolodvor in se pripravi ter se preobleče za poroko, gostijo in običajno ženitovanjsko potovanje. Raca na vodi, apnar se je prebudil že ob šesti uri zjutraj in moral v kamnolom. Pred sedmo uro ni smel zbuditi gospoda in zakaj bita ne počival po lastni volji ter potrebi...

Smuknil je iz bajte na delo; fant Stanko si je omencal oči ob deseti predpoldne pri vedro hladnem dnevu. Predno se je zavedel slavja poroke, je bilo pol enajstih in ob pol dvanajstih je odhajal zadnji vlak, ki bi ga naj ponesel v naročje željno čakajoče neveste. Buknil je liki jelen po koncu in stopil na plan, ko je drčala z apnencem za apno obložena vzpenjača mimo kočure. Pogled na železno vrv in voziček je rodil v Stanku sklep: po vzpenjači sem v nekaj minutah na postaji, v vlaku in še z malenkostno zamudo pri nevesti Verici.

Še par korakov je skočil navzgor in že je bil pri izhodišču vzpenjače. V prazen voziček se je dvignil kljub kriku paznika, da ne sme in že je drčalo počasi navzdol preko prepadov v zaželjeno dolino!

Kako blaženo prijetno je bilo Stanku krog fantovskega srca, ko je dajal slovo planinam še nekaj minut samec visoko nad zemljo in še višje do zasneženih vrhov.

V objemu rajskih — zadnjih občutkov je smukal počasi navzdol in bil uverjen, da je on eden od izvoljenih, ki se poslavlja globoko nad prepadi od brezskrbnega samskega življenja...

Za dolge zimске večere

R A R I M A Y E V I spisi
najbolj kratkočasni. Izšli do zdaj 3 zv.
po Din 13 v Cirilovi tiskarni Maribor

Kar na uri lahko presodite je pravzaprav samo zunanost,

a najvažnejše je vendarle stroj, za katerega pri nakupu ne morete vedeti, ali je dober ali slab. O Suttner-urah iz lastne renomirane švicarske tovarne ur se ve že čez 32 let, da so prvovredne, ter da gredo točno do sekunde. Prave Suttner-ure dobite po vseh cenah.

Že za

44 Din dobite pravo švicarsko Anker-Remontoir-uro št. 120 najtočnejše regulirano, a samo 58 Din stane prava švicarska Remontoir-Roskopf ura št. 121 s la strojem, svetlečimi se radium števkami in kazalci.

A samo

98 Din stane zapestna ura št. 3720 z kožnatim jermenom, dobrim strojem, dobre kakovosti.

Dalje plačamo samo

49 Din za pravo Anker-budilko št. 125, poniklano, 16 cm visoko. Žepne in zapestne ure, okrasne predmete in darove vseh vrst iz zlata, srebra itd.

v najmodernejši izdelavi, ure nihalko, kuhinjske ure itd. v ogromni izbiri najdete v veliki novi ilustrirani domači knjigi, katero

tudi Vi brezplačno dobite,

ako jo zahtevate še danes od strokovne urarske tvrdke 1466

H. SUTTNER, LJUBLJANA ŠT. 992.

Izürjen cerkovník, ki je zvest krščanski mož in tretjerednik, krojač, išče stalne službe. Naslov v upravnístvu. 1513

Elektromotor 6 konjskih sil proda Gospodarsko društvo pri Sv. Trojici v Halozah, p. Podlehnik pri Ptuj, za 10.000 Din. 1509

Kotel za žganje z hladilno pripravo za 120 litrov, skoro nov po ceni proda tvrdka — Adalbert Gusel, Maribor, Aleksandrova cesta 39. 1526

V najem vzamem posestvo srednje velikostvo v bližini Maribora. Naslov v upravnístvu. 1514

Iščem v najem, event. tudi kupim dobro idočo trgovino in gostilno z do 5 oralov zemljišča v farni vasi ali trgu. Naslov v upravnístvu. 1507

Na prodaj gostilne, trgovine, mala in velika posestva. Naslov: Grošl Josip, Slivnica pri Marboru 1515

20% kronske bone kupuje G. PICHLER, — PTUJ, Društveni dom. 1522

Viničar brez otrok, se sprejme takoj. Maribor, Vrazova ul. 9/III, vrata 8. 1525

Tudi kamen bi se zjokal!

Kolje . . . zavija v želodcu, grize v črevesju . . .

Ako se tudi Vam kedaj tako godi, tedaj ne obotavljajte se vzeti takoj na sladkorju nekoliko kapljic Fellerjevega prijetno dišečega Elsafluida. Elsafluid z zakonom zavarovan! Ste se že kedaj prepričali o tem, kako zna ublažiti bolečine to že 33 let znano narodno sredstvo in kosmetikum? Kako deluje z drgnjenjem in pranjem v grlu, pri gihtu in revmatizmu, kot zaščita proti gripi? Enako tudi pri nervozi, slabosti, glavobolu in nespancu — kot obkladek na čelo in cenca!

To pomaga!

1467

V lekarnah in vseh podobnih trgovinah: poizkusne stekleničice 6 Din, dvojne steklenice 9 Din, specialne stekleničice 26 Din.

Po pošti: najmanj 1 zavojev z 9 polzkusnimi ali 6 dvojnimi ali 2 specialnimi steklenicami stane 62 Din. Trije taki zavojev z še poštnino in zavojev samo 139 Din. Naročila na naslov:

EUGEN V. FELLER, lekarnar,
STUBICA DONJA, Elsatrg 341.

Ako pa potrebujete dobro odvajalno sredstvo, ki krepí želodec, tedaj zahtevajte Fellerjeve Elsa-kroglice, 6 škatljice 12 Din.

Kavarna „Evropa“ Maribor

dnevno koncert intimnega ruskega teatra

„SKOMOROH“.

Vsak teden nov program. Ob nedeljah in praznikih popoldne od 16. (4.) ure naprej familjarne predstave ob pravem pekarskem rizlingu. K oblinemu obisku vabi in se priporoča

MIHAEL KOKOT.

1517

Oznanilo. Dne 16. decembra tega leta se bo vršila prisilna dražba posestva gospoda Ilija Predoviča, posetnika v Framu, št. 122 in sicer: a) **Ob 9. uri v Framu** sledečih partij: Gosposke hiše v Framu, viničarij h. št. 120, 121, 123 ter travnikov, pašnikov, njiv, vrta, vinograda, gozda ter lopice, dalje travnika in pašnika ter travnika, njive in gozda; k tej partiji spada tudi prav mnogo pritliklin ter znaša najmanjši ponudek za to partijo Din 419.743.— **Druga partija** obstoji iz travnika parcele 721 z najnižjim ponudkom Din

11.808.— **Tretja partija** obstoji iz travnikov z najmanjšim ponudkom Din 21.820.— **Četrta partija** obstoji iz hiše v Framu št. 10 s skladiščem in travnikom tez znaša najmanjši ponudek Din 51.220.— b) **Ob 13. uri v občini Morje** pašnika in njiv z najmanjšim ponudkom Din 14.748.— ter njive z najmanjšim ponudkom Din 1.654.— Natančneje pojasnila pri odvetniku dr. Kimovcu, Sodna ulica št. 14. ozir. na okrajni sodnji v Mariboru, soba št. 25. — Maribor, dne 29. novembra 1929. 1485

Najboljši in najcenejši rum si sami naredite, če si kupite **Rumov cvet** v drogeriji WOLFRAM (Kanc), Maribor, Slovenska ulica. 1302

V najem dam takoj še skoraj novo hišo, pripravno za kakšnega upokojenca. Škrabl, Žiče pri Konjicah. 1504

Prodajam posestvo, štiri orale dobre zemlje, vse pri domu in blizu glavne ceste. — Bezjak Alojz, Gabernik št. 9, p. Zgornja Polskava. 1500

Iz bajnih sanj nad zadnjim brezdomom ga je predramil siloviti — hr — rsk — ruk — voziček se je ustavil, dve sireni na hribu in v dolini sta brlitzgali zategnjeno — vrv navzgor in navzdol je obstala . . .

Popolnoma pri miru je bil Stanko prepričan, da gre pri vzpenjači za trenutni pogrešek v strojih, ki se bo razvozljajal takoj v še nadaljnji pogon. Mazal se je uravnanih živcev s počakanjem 5—10 deset minut in pogledal na uro. Baš v tem trenutku je pripihal njegov vlak na postajo in že žvižgal na odhod. Vlak je odnesla nesreča in kaj bo z Verico ter poroko . . . V ta položaj se je zamislil na globoko hribolezec Stanko med nebom in zemljo . . .

Ura v trgu pri postaji je odbila dvanajst, vrvi se niso ganile — v Stanku je vzhajala zavest: Sobota opoldne je, delavski delopust in jaz se bom pripravljajal nad prepadom na poroko eno celo popoldne, celo noč, celo nedeljo in zopet eno noč do pondeljka zjutraj ob 6. uri. Skušal je zganiti mirni voziček, ta se je zagugal in mu žugal: ne tresi me, sicer se iztirim in se boš ubil v prepadu kot — fant! Kričal je iz višine, prazni odmevi od planinskih skal, ki so bile brez po-

moči pri pogledu na mirujoči pogonski stroj vzpenjače . . .

Pri nadvse mučni nezgodi še čisto prazen nahrbtnik, zmrzavajoče vreme, nobene odeje dve — celi noči . . .

Kdo je še kedaj na svetu preživel mučnejšo pripravo na resni zakonski stan nego naš starejši fant Stanko!

In res in zopet — res, še le v pondeljek zjutraj točno ob šestih sta se oglasili obe sireni, vrvi sta se zganili, voziček je drčal navzdol do postaje, do vlaka in do — neveste . . .

Izlakan kot cerkvena miš, premražen, da je kosal z zobmi repo, je padel ženin Stanko v naročje objokane Verice. Po enem poldnevu, celih dveh nočeh in enem dnevu v lakoti ter mrazu med nebom in zemljo, še zabodljaji neveste, vse to je zmajalo Stanka do solz. Zjokati se je moral nad prestano — nepopisno nesrečo in očitki, predno je dobil okrepčila, potožil strašno slovo od fantovstva in bil zopet — ženin Stanko!

Ko sta se peljala z ženo Vero na ženitovanjsko potovanje mimo vzpenjače, je bil mož Stanko bridkega mnenja: Pozdravljene neme planine, a vrag vzami samsko slovo od vas in pripravo na zakon — vzpenjačo!

Sie naročeni na list
„NEDELJA“?
Izaja vsak teden? prinaša vsakokratni nedeljski evangelij in razlago ter druge podučne verske članke, razen tega pa tudi lepo povest „Otroci naše ljube Gospe“ in mišne zgodbe za deca. Stane mesečno le 2.— Din (leto 24.— Din). Še danes si naročite Nedeljo po dopisnici na naslov: **Uprava NEDELJE, Maribor, Slovniški trg 20.**

Najvarneje in najugodnejše se nalaga denar pri pupilarno varnem zavodu ki obstoja že 64 let

CELJSKA MESTNA HRANILNICA

v Celju, Krekov trg (v lastni palači pri kolodvoru)

Prihrankom rojakov v Ameriki, denarju nedoletnih, ki ga vlagajo sodišča ter naložbam cerkvenega in občinskega denarja posveča posebno pažnjo.

Za hranil. vloge jamči poleg premoženja hranilnice

še mesto Celje

z vsem premoženjem in vso davčno močjo.

Hranilnica daje posojila na zemljišča po najnižji obrestni meri. — Vse prošnje rešuje brezplačno. 4

Kupci

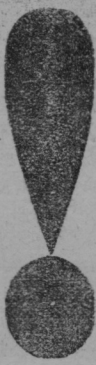
Konfekcijska in manufakturna trgovina
Ivan Mastnak, Celje,
Kralja Petra
cesta 15

Lastna izdelava perila in oblek ter nudi ugodno priliko, da si nakupi vsakdo po najugodnejši ceni iz prvovrstnega blaga narejena oblačila.

Velika izbira usnjatih sukenj.

Velika zaloga najlepših štofov, hlačevine, blaga za perilo, krojaške potrebščine in razne vrste drugega blaga. 1405

Pozor

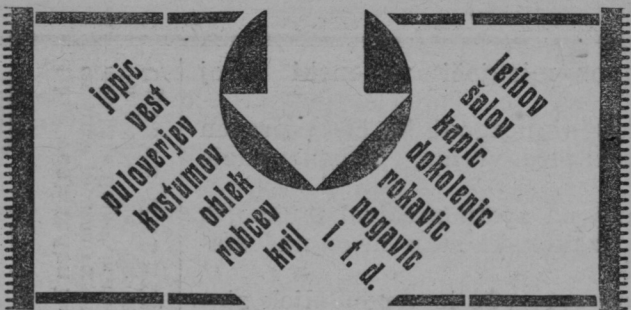

Predno si nabavite zimsko blago obiščite
Trgovski dom
v Mariboru.

Največja modna trgovina v Sloveniji meri 98½ mtr z 36 velikimi izložbami. Velikanska izbira vsakovrstnega blaga nudi čudovito nizke cene. KONFEKCIJI plašče od 300 Din naprej kakor tudi vse blago ceneje kot drugod. Modne knjige zastoj. 1399 Modne knjige zastoj.

Moški, ženske, stari, mladi!

Vam vsem je naša znana PLETARNA za to zimo pripravila veliko izbiro toplih pletenih

Vse iz čiste volne in tako po ceni, kakor še dosedaj nobeno leto. Zato pa predno, te reči kupite, si oglejte to veliko zalogo v pletarni M. VEZJAR Maribor, Vetrinjska ulica 17

Izvanredna ponudba.

Za deževni letni čas priporočamo, da si nabavite

kožno pelerino za dež

C. O. V. tehtja samo 110 gramov, imitacija ribje kože lmm. Odlično se je ta pelerina izkazala, ker ne prepušča mokrote, je komodno zložljiva, kakor majhna žepna beležnica, ki se jo nosi vedno lahko s seboj, ter je nadvse trpežna. Zelo priporočljiva za dame in gospode (tudi za otroke) v dežju in snegu, za izlete in sport.

Reklamna cena s posebno kapuco in etuijem samo 70 Din franko, zacarinjena, poslana po poštne povzetju, 2 kosa 138 Din.

Razpošilja

A. MARIE

export, PRAHA XVII. Londýnska 57. (Če ne bi ugajala, jamčimo zameno.) Naslov natančno napisati. 1481

Pletilje sprejme M. Vezjak, Maribor, trzinjska ulica 17. 1538
Simphonaeta Lepi najboljši muzikalni instrument za dame in gospode nadomesti harmonično harmoniko, harmonijo in glasovnik. Naslov uprava Slov. Gospodarja pod "Simphonaeta" da se pošlje popisa in sola. 1508

V slovenjbistriškem okraju je na prodaj lepo posestvo, 15 oralov dobre zemlje, njive, travniki, vinograd, lepa hiša in gospodarsko poslopje. — Več pove uprava »Slov. Gospodarja«. 1512

Zadruga za elektrifikacijo občine Cven vabi svoje člane na redni občni zbor, ki se vrši dne 8. decembra tega leta ob 2. uri popoldne v domačem šolskem poslopju. Dnevni red se naznani vsakemu članu v posebnem vabilu. Odbor. 1511

Iščem viničarja, samo dobra zpričevala od 1. februarja 1930 naprej s tremi do štirimi delavskimi močmi. — General Lešič, Maribor, Meljski hrib 28. 1510

Kmetje

najboljše zameljete seme za bučno olje in prešate v tovarni bučnega olja

J. Hochmüller v Mariboru, južna stran državnega mosta. 1320

Učenec iz poštene hiše, ki ima veselje do trgovine, se takoj sprejme. Oskrba v hiši. Prednost imajo z dežele. Oglase na upravo pod »Učenec«. 1498

VOZNI RED

veljaven od 6. okt., je izšel. Dobi se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru in stane

2 Din

Pohištoo - Preproge

posteljina, vložki, modraci, zastori, posteljne odeje, pohištvna tkanina i. t. d. najboljše in najceneje pri

Karlu Preis

Brezplačni ceniki!

Maribor, Gosposka ul. 20

Sobo- in črkoskanje izvšuje po ceni in okusno Franc Ambrožič, Maribor, Gradska ulica 2. 1276

Brezpogojno

si oglejte pred nakupom *ODEJE* najnovejši ilustrovani cenik veletrgovine **STERMECKI**, katerega dobite na zahtevo takoj brezplačno. Izbrali si boste lahko prešite odeje vseh vrst solidne ročne izdelave po sledečih nizkih cenah: flanel 150, kambrik 144, ruš 150, klot 165, rožast 280, tiger 48, 50, posteljne garniture 230, 275, madras garniture 78, 89, preproge na meter po Din 22.50. Razen tega najdete v ceniku še mnogo drugih predmetov po najnižjih cenah. Kar ne ugaja se zamenja ali vrne denar. Čez Din 500—poštne proste pošiljke. 965

VELETRGOVINA R. STERMECKI, CELJE, št. 24, Slov.

Samo do božiča **zastonj** svileni robci!

dobite pri nakupu za D 500 v vrednosti pri

I. TRPIN, Glavni trg št. 15
in v

„Tekstilnem bazarju“ **Vetrinjska ul. 15**

Tam se dobi vsakovrstno sukno, platno, baržun, svila itd. po jako nizkih cenah. 876

Oglejte si pred nakupom.

Dr. Igor Rosina je otvoril

cdvetniško pisarno v

Mariboru, Aleksandrova c. 16

Vodi jo v družbi z g. dr. V. Rapotcem. 1502

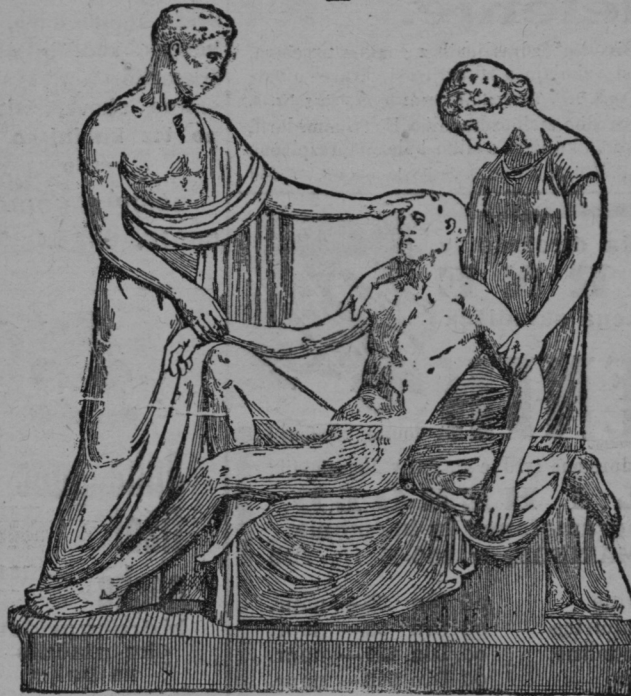
Po nižanih cenah prodaja **MACUN ANTON**

v Mariboru, Gosposka ul. **10**

vsjo zimsko blago kakor za ženske in moške manile, in za obleke, barhente, zimske suknje ter raznovrstno blago vse v največji izbiri. 1457

Pazite na vhod ki ima ob straneh ogledala!

Prava pot ki vodi do zdravih živcev!

Bolni, onemogli živci zagrene življenje, povzročajo mnogo trpljenja kot bodeče in trgajoče bolečine, omotico, bojazen, šumenje v ušesih, motenje prebave, nespanje, nedelavnost in druge neprijetne pojave. Moja izšla poučna razprava kaže Vam pravo pot, kako se **osvobodite vseh teh bolezni**. V isti opisani so vzroki, postanka in zdravljenje živčnih bolezni po dolgotrajni izkušnji.

To knjigo zdravljenja pošljemo vsakomur popolnoma **brezplačno**

ako piše na spodnji naslov. 1441

Tisoče zahvalnic potrjuje edini postoječi uspeh neumornega vestnega preizkuševalnega dela za dobrobit bolnega človeštva. Kdor pripada tej veliki četi živčno bolnih in kdor na teh mnogobrojnih pojavih boluje, si mora nabaviti knjižico mojega lečenja!

Prepričajte se sami,

da Vam ne obljubljam nič neresničnega, kajti v prihodnjih dveh tednih pošljem vsakomur, ki mi piše, **popolnoma zastonj** in franko to poučno razpravo. Dopisnico je poslati na:

ERNST PASTERNAK, BERLIN, S. O. Michaelkirchplatz Nr. 13., Abt. 324.

Oferja sprejemem, ki je vajejen poljskih del s konji. Žena pomaga samo pri najmanjših delih. Več ustmeno. Napisov v upravi. 1482

Starost brez nadlog

dosežete z zdravljenjem z »**PLANINKA**«
zdravilnim čajem, ki povzroči razredčenje krvi, prepreči poapnjenje žil in ohranja potrebno prožnost. »Planinka«
zdravilni čaj je že leta in leta preizkušeno olajšalno in preprečevalno sredstvo.

Zahtevajte v lekarnah **samo pravi PLANINKA** ča. **BAHOVEC**, v plombiranih paketih po Din 20/- in z napisom proizvajalca: **Lekarna Mr. Bahovec, Ljubljana.**

Denar naložite najboljše in najvarnejše pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gosposka ulica

r. z. z. n. z.

Ulica 10. oktobra

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri.

Stanje hranilnih vlog nad 55,000.000 dinarjev.

Vlagatelji ne plačajo od obresti

nobenega rentnega davka

ter dobijo obresti izplačane v celoti brez kakega odtegljaja. 1

Oteletenje.

„... Čez 300 krav z „Bissulin“ zdravljenih z enakim uspehom, nikdar ni nastopila pozornost vzbujajoča zdražljivost, krave so normalno izvrgele.“ Živinozdravnik Dr.S.Berl. Tierärztl.Wochenschr.24. Jahrg. Nr.16.
„Bissulin“ se dobi le na odredbo živinozdravnika H.Trommsdorff, Chem. Fabrik Aachen. (Brošura) knjižica s sliko bolezni brezplačno pri zalogi: „LYKOS“ Mr.K.VOUK, ZAGREB, Jurjevska ulica 8. 594-VI

Prvovrstna glazbila direktno iz
TOVARNE
oziroma tovarniškega skladišča.

Veliki
ilustrovani

CENIK

dobite zastoj!

Naročite ga od največje odpreme trvdke glazbil v Jugoslaviji:

MEINEL I HEROLD
tovarna glazbil, gramofonov in harmonik
podružnica **MARIBOR**, br. 106-B 1159

Violine	od Din 95.—	napr.
Tamburice	od Din 98.—	napr.
Mandoline	od Din 136.—	napr.
Trube	od Din 505.—	napr.
Gramofoni	od Din 345.—	napr.
Roč. harmonike	od Din 85.—	napr.

Kupujem
f i ž o l
suhe gobe, orehe, kuhano maslo, suhe slive, priporočam vedno sveže žgano kavo, čaj, konjak, rum in drugo špicerijo ter vsakovrstne okove, železno ter kuhinjsko posodo

JOSIP JAGODIČ,
CELJE, GLAVNI TRG. 1425

Suhe gobe
fižol
orehe 1341
in druge pridelke plačuje najbolje
Sever & Komp.,
Ljubljana

Najboljši nakup za božič

pristno češko in tirolsko blago, posteljne in flanel odeje po tovarniških cenah

pri
Janeš & Hrovat, Maribor
Kralja Petra trg šte. 9.

Specialiteta :

Otroške nogavice
Ženske nogavice
Moške nogavice

L. PUTAN, Celje
Ustanovljeno leta 1898

LJUDSKA SAMOPOMOČ v Mariboru
sprejme za slučaj smrti in doživetja vse zavarave osebe od 1. do 90. leta in izplača opravičenco od 1000 do največ 53.000 Din na podporah. Zahtevajte brezplačno pristopno izjavo. 1345

Oblastna hranilnica mariborske oblasti

Centrala: **MARIBOR**, Trg Svobode 3.

Podružnica: **CELJE**, Cankarjeva 11, nasproti pošte.

(Preje: Južnoštarska hranilnica, Celje).

Dovoljuje vsakovrstna komunalna, melioracijska in hipotekarna posojila, daje posojila na vrednostne papirje in v tekočem računu, eskontira in reeskontira menice, izvršuje žirovne in kontokorentne posle in vse druge v denarno stroko spadajoče transakcije.

Sprejema vloge na vložne knjižice in tekoči račun od zasebnikov, ustanov in drugih denarnih zavodov ter jih **obrestuje na južodnejše.**

Za vse obveze Oblastne hranilnice mariborske oblasti **jamči mariborska oblast** z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo.
Zato je zavod najvarnejši v celi oblasti.

Vlagateljem izven Maribora in Celja pošlje na zahtevu položnice.

662

Najvarnejše in najboljše naložite denar pri Ljudski posojilnici v Celju

registrovani zadrugi z neomejeno zavezo
v novi lastni palači na vogalu Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice

Stanje hranilnih vlog znaša nad Din 75.000.000.—.
Posojila na vknjižbo, poroštvo ter zastavo pod najugodnejšimi pogoji.

Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 3000 članov-posesnikov z vsem svojim premoženjem.

Renini in invalidni davek plačuje posojilnica iz svojega in ga ne odteguje viagateljem.